

MAGYARORSZÁG AZ ELLENSÉG KEZÉBEN.

Az Amerikába érkező hírek szerint teljes és tökéletes folyamatban van az az offenzíva, a melyet a Magyarországot körülvevő ellenséges népek indítottak ellene. A hírek, a melyek a legutolsó napokban nagyon megriktáltak, rendkívül sötétnek festik le a mai magyarországi állapotokat. A magyarok védekezéséről, a bolshevik hadseregről olyan képet adnak, hogy komoly ellenállást nem képesek kifejtetni a nagy erővel támadó ellenségekkel szemben. Jött olyan hír is, hogy egyes magyar seregek megadták magukat az oláhoknak, más hír szerint az erdélyi magyarság sem képes ellenállást kifejtetni. sőt állítólag a székeleket át is mentek az oláhokhoz. Mindezekről azonban semmiféle megerősítés sem jött.

Lenin és társai segíttek!

Abban a rendkívül nehéz helyzetben, a melybe a magyar bolshevik kormány került, maguk a miniszterek sem látnak más mentesítést, mint azt, ha az oroszok jönnek segítségükre. A legutolsó hírek szerint Kun Béla külügyminiszter egyenesen felhívította Lenint, hogy azonnal küldjön seregeket a magyar népköztársaság védelmére s különösen a románok ellen szeretné fordítani őket, mert ugylátszik, ezeknek az elnyomulása a legerősebb és legveszedelmesebb.

A helyzetet ez a hír kétségbeesítőnek mondja. A földmivelő nép több helyen fölázott. Sok helyen állítólag a királyság visszaállítását követeli a nép.

Valószínű, hogy a növekvő veszély idején, amikor körülbelül biztosra lehetett venni azt, hogy a bolshevik kormány nem lesz képes megvédeni az országot, az ellenforradalom törekvések is újabb tért hódítottak a nép között. A kormány göröcsösen ragaszkodik a hatalomhoz és halálbüntetéssel fenyeget mindenkit, akit ellenforradalmi törekvésben csípnék rajta. A gyanuba vett polgárokat százankint vetik börtönbe s eddig nehányat ki is végeztek közülük.

A szerbek ugylátszik nem mentek tovább Szegednél. Az ország második városát körülbelül két héttel ezelőtt szállották meg. Budapestről ezrével menekül a nép. Mivel vonatvezetőkötés jórformán egyáltalában nincsen, az emberek gyalog igyekeznek elhagyni a fővárost, magukkal vivén a legértékesebb holmijaikat.

Budapesten mintegy ötezer nő-nagy tüntetést rendezett a bolshevikiek és a jelenlegi magyar kormány ellen.

Az oláhok pénteken, április 25-én elérték a Vásárosnamény, Nyirbátor és Békésgyula-vonalat. A harc sok helyen folyik számos kisebb haderő között.

Az oláhok több embert elfogtak, akiket azzal vádolnak, hogy a gyimesi szorosot fel akarták robbantani. Az emberek állítólag be is vallották ebbeli szándékukat, de hozzá tették, hogy a főbőntetésre Budapestre kapták a parancsot.

Kun Béla menekülni akar?

Ausztriából jövő hírek szerint a csehszlovák seregek mindig közelebb érkeznék Budapesthez.

Kun Béla, a bolshevik kormány miniszterelnöke állítólag arra készül, hogy szükség esetén a legrövidebb idő alatt Svájcba menekülhessen.

Hogy mennek előre az ellenséges seregek.

A csehek több irányban nyomulnak az ország belseje felé. Április 25-én az a hír jött, hogy megtámadták Vác városát, a mely a Duna kanyarulatánál van, körülbelül 15 mérföldnyire Budapest felől. Az a körülmény, hogy hír megtámadásról beszél s azt emlegeti, hogy a város rövidesen elesik, nyilvánvalóvá teszi, hogy a várost akár a nép, akár a kormány katonái, de védelmezik. Most már ugylátszik senki sem néz tétlenül az ellenséges seregek előnyomulását, mert abban csakis a háboru kiujiulását és az ellenség hódító szándékát látják.

Arról, hogy Vácot sikerült volna elfoglalnia a cseheknek, még eddig nem jött hír.

A csehek a Duna mellett is előnyomulnak. keleti irányban, szintén Budapest felé. A Duna mellett sikerült elfoglalniok Komáromot és Győrt, a hol valószínűleg nem találkoztak komoly ellenállással.

Az oláhok Erdély felől nyomulnak a Tisza felé. Nagyváradot már régebben megszállták s legutóbb Debrecent is ki kellett irtetni a magyaroknak. Bécsi hírek szerint az előhaladásban francia csapatok is segítenek az oláhoknak.

Egy hír azt mondja, hogy annak a magyar bolshevik hadseregeknek, a mely Budapesttől délkeletre szállott szembe az oláhokkal, egy része megadta magát, a többi része pedig menekül. A hírt az oláh hivatalos sajtóiroda adta ki s így egy kis kétség mindenestre fér hozzá. A hír nem mondja meg, hogy mennyire volt ez a magyar sereg Budapesttől délkeletre, mert hiszen a mi azt illeti, Bukarest is délkeletre van Budapesttől. Valószínűleg arról a seregről van itt szó, a mely Debrecent kiirtette s a mely a tulnyomó oláh haderő elől visszahúzódik.

A svájci oláh sajtóiroda közlése szerint, a mikor Franchet Esperey tábornok eltávozott Budapestről, elrendelte, hogy az oláh seregek azonnal kezdjék el az újabb előnyomulást. Amikor Smuts angol tábornok Budapestre érkezett, az előnyomulást ideiglenesen megállították, de amikor Smuts eredmény nélkül távozott a magyar fővárosból, az előnyomulást újra elrendelték.

A rendelet állítólag nagy lelkesedést keltett az erdélyi századok között. A kik közül sok tiszt és katona azonnal beállott az oláh hadseregbe. Valószínűleg ezek voltak azok a "székelyek", akiknek átprátolásáról olyan nagy örömmel adtak hírt az oláhok pár nappal ezelőtt.

Az oláhok ettől kezdve igen gyorsan haladtak előre és hamarosan elfoglalták Nagyváradot, Biharmegye legnagyobb városát. Nagyváradról hanyatthomlok menekültek a magyar bolshevik katonák és igen sok zsákmányt hagytak hátra az oláhoknak.

A szerbek ugylátszik nem mentek tovább Szegednél. Az ország második városát körülbelül két héttel ezelőtt szállották meg. Budapestről ezrével menekül a nép. Mivel vonatvezetőkötés jórformán egyáltalában nincsen, az emberek gyalog igyekeznek elhagyni a fővárost, magukkal vivén a legértékesebb holmijaikat.

Budapesten mintegy ötezer nő-nagy tüntetést rendezett a bolshevikiek és a jelenlegi magyar kormány ellen.

Az oláhok pénteken, április 25-én elérték a Vásárosnamény, Nyirbátor és Békésgyula-vonalat. A harc sok helyen folyik számos kisebb haderő között.

Az oláhok több embert elfogtak, akiket azzal vádolnak, hogy a gyimesi szorosot fel akarták robbantani. Az emberek állítólag be is vallották ebbeli szándékukat, de hozzá tették, hogy a főbőntetésre Budapestre kapták a parancsot.

Ausztria szakított Magyarországgal.

Bécsből jövő távirat szerint Ausztria meg szakított Magyarországgal minden diplomáciai összeköttetéssel. A magyar kiküldöttek még a mult hét eeljén elhagyták az osztrák fővárost.

A szakítás minden bizonynyal szövetséges parancsszóra történt, a kik csakis abban az esetben hajlandók élelmiszert adni Ausztriának, ha a bolshevizmus nem jut hatalomra. A legutolsó rövid bolshevik uralmat sikerült megtörni. Az új kormány bolshevik ellenes és így természetesen, hogy nem nézte jó szívvel a Bécsben időző magyar bolshevik kiküldötteket, a kiknek nagy része volt a legutolsó ellenforradalom szításában. Így aztán kiadták az utjokat a magyar kiküldötteknek, a kiknek vezetője, Pogány József néhány nap mulva már Budapestet tüzelt a népet a fegyveres ellenállásra.

A magyar kormány teljesen elzárta az országot a külvilágtól, részben azért, hogy grátát vessen különösen az oláh előnyomulás elé, részben pedig hogy a rossz hírek külföldre jutását megakadályozza. A Budapestre érkező hírek épen ezért zavarosak és ellenmondók, de mindegyikből az tűnik ki, hogy a helyzet rendkívül nehéz, sőt válságos.

Budapest népe állandóan rettegésben él, a mit az a körülmény is fokoz, hogy a bolshevik kormány valóságos rémuralmat léptetett életbe. Minden ellenvéleményt a legkegyetlenebb szigorúsággal fojtanak el. Hir szerint maga a budapesti rendőrség is ellenforradalmi mozgalmat kezdett, de az egészet elfojtották, még mielőtt kitörhetett volna. A vezetőket itt is letartóztatták.

A kormány csapatai rendkívül kellemetlenül és lehangoltan hagyják el a fővárost, hogy szembeszálljanak az ellenséggel. Mind egyik szeme előtt az a sors lebeg, a mi azoknak a bajtársaiknak lett a osztályrésze, a kik megadták magukat az oláhoknak. Ezt a hírt az amerikai Associated Press embere küldte Berlinből. Utolsó mondatából, amely a magyar katonáknak az oláh fogságba jutástól való félelemét írja le, az is kitűnik, hogy az oláhok, ősi szokásuk szerint bizonyára a hadifoglyokon is a legborzalmasabb kegyetlenkedéseket viszik véghez.

Lázong a magyar nép.

Kun Béla külügyminiszter egyik beszédében beismerte, hogy a magyar földmivelő nép lázongása egyre jobban terjed az egész országban. Ebből az önyallomásnak is békülő nyilatkozatból csakis az tűnik ki, hogy a magyar nép egyáltalában nincsen megelégedve a bolshevik uralommal s nagyon szívesen venné, ha ez az uralom minél előbb megszűnnék. Kun Béla ugyan azt mondja, hogy a népek ilyen magatartásáért leginkább a magyarországi főurak felelősek, de része van benne a bécsi kormánynak is, mert ezeknek a működése hozta létre az oláhok és a többi ellenségek újabb előnyomulását. Az ország népét pedig ez aggasztja legjobban. A magyar bolshevikiek egyébként nagyon haragszanak a bécsi szocialistákra, leginkább azért, mert kiküldöttjeik teljesen eredménytelenül tértek vissza az osztrák fővárosból.

Pogány József hadügyminiszter szintén beismerte, hogy a kormány ugyancsak nehéz helyzetbe került az ellenségek folytonosan tartó előnyomulásával és fölszolgáltatta az egész világ munkásságát, hogy az egész világra kiterjedő óriási sztrájkjal tiltakozzanak azon viselkedés ellen, a melyet a szövetségesek Magyarországgal szemben tanúsítanak. Együttal megfenyegette a polgárságot, mondván, hogy ők fognak lakolni az oláhok és a szerbek előnyomulásáért. Figyelmeztetett mindenkit, hogy ne nagyon siessenek az oláhok előtt a fehér zászlók lobogtatásával, mert azt a kormány verbe fogja mártani.

A fegyverszünet egyetlen feltétele.

A mikor a magyar kormány első ízben fordult a szövetségesekhez azzal az ajánlattal, hogy fegyverszünetet kössenek, mint egyes hírek mondják, a szövetségesek hajlandók is lettek volna a fegyverszünet megadására, de csakis azzal a feltétellel, hogy a magyar kormány minden egyes tagjának le kell mondia és ha olyan új kormány alakul, a mely az összes pártok képviselőiből áll.

A bolshevik kormány tagjai azonban egyáltalában hallani sem akartak erről a feltételről, mert a helyüket nem akarták ott hagyni. Más hírek szerint (s ezek későbbi hírek) a magyar kormány késnek nyilatkozott a lemondásra s hajlandó volt a helyét mérsékeltbb irányzatú kormánynak átadni, abban az esetben, ha az új kormányt az angol katonai kormány is elfogadhatónak tartja. A lemondás azonban mind ez ideig nem történt meg, az ellenséges seregek azonban mindig tovább nyomulnak előre.

Nagyváradot az oláhok azért tudták oly könnyűszerrel megszállani, mert a magyarok szándékosan kivonultak a városból és pedig annak a hírnek a nyomában, hogy a bolshevik kormány megbukott. Később kiderült, hogy a hír hamis volt, de már ek-

kor késő lett volna komolyabb ellenállást megkísérteni.

Wekerle meghalt a börtönben.

Annak idején hírül adtuk, hogy a magyar bolshevik kormány a hetven éves Wekerle Sándor volt többszörös miniszterelnököt is lefogatta és börtönbe tette. Április 25-én az a hír jött Wekerleről, hogy a börtönben meghalt. A hírt még nem erősítették meg.

Wekerlet valóban börtönbe vetették és valahol Budapest közelében őrizték, a hol az egyik amerikai újságírónak sikerült meglátogatni az öreg politikust. Már akkor is azt híresztelték egyesek, hogy a bolshevik kormány titokban kivégeztette Wekerlet, ez azonban hazugságnak bizonyult, mert az újságíró jó egészségben találta. E helyen nemcsak Wekerlet őrizték, hanem igen sok olyan embert is, akik magas állásokat viseltek a királyság idejében, főpapok, tábornokok, volt miniszterek stb.

Wekerle kijelentette, hogy igen jól bának vele s családja tagjainak is megengedték, hogy életmet vigyenek be neki. Azt is megmondta, hogy bőséges ideje lévén a börtönben, emlékiratainak az összeállításá foglalkozik.

Lehetséges, hogy ez a halálról szóló hír is hamis.

Készülődés május elsejére.

Dacára, hogy az egész bolshevik rendszer minden órában megbukhatik Magyarországon, azért a kormány és a bolshevikiekkel rokonszenvező nép az elmúlt hetekben óriási előkészületeket tett arra, hogy május elsejét, a munkanapját minél nagyobb ünnepélyességgel ülhessék meg. A kormány több millió koronát fordított az eddigi előkészületekre. Ha sikerül a tervezett mértékben megtartani a nevezetes napot, úgy az valóban vörös május elseje lesz. A kormány minden vörös festéket, a mire csak rá tudta tenni a kezét, magának foglalt le. A nevezetesebb utcákon vörös oszlopokat állítanak föl s az Andrássy ut szobrai fabódékkal burkolták be.

A bolshevik kormány azonban nem feledkezik meg arról sem, hogy magára vigyázzon a zürzavaros napokban. A Hungária szállodai főhadiszállást válogatott, kipróbált csapatok és páncélos autómobilok őrzik. Külön engedély nélkül még csak a közlebe sem lehet férközni a szállodának.

Most már több mint egy hónapja, hogy a magyar kormányt teljesen a bolshevik elemek vették át s el kell ismerni, hogy ez alatt a hónap alatt a magyar nép csendben és rendben élt, dacára annak, hogy a kormány ugyancsak erős eszközökkel próbálta kidönteni a régi világ oszlopaait. A kormányt azonban eddigi sikerei dacára is elköpörheti az a tény, hogy az ellenséges seregek előnyomulását nem képesek megállítani. Az ország népe előtt a legnagyobb és legszembetűnőbb kérdés az ország területi épsége s mig bármilyen kormányt hajlandó támogatni, a mely megmenteni tudja, épen ugy nem tür meg a kormány helyén olyan embereket, a kik képtelenek ezeknek a legnagyobb és legelső kívánságnak eleget tenni.

Budapesten és azokon a vidékeken, ahol még nincsenek ellenséges csapatok, a munkások újra el kezdtek dolgozni a munkások és katonák tanácsának rendeltetése folytán.

Az az osztrákok, akik önkéntesen beállottak a magyar hadseregbe, ott hagyták a magyar seregeket és elhatározták, hogy visszatérnek Ausztriába, mert nagyon elkedvetlenedtek a Magyarországon tapasztalt állapotok miatt. A magyarok elengedték őket, de azt nem engedték meg, hogy a fegyvereiket is magukkal vigyék.

Csak a bolshevikiek ellen.

Londoni hírek szerint az oláhok rendki-

vül gyors és erős előnyomulásának egyetlen célja van s ez az, hogy a bolshevik rendszert megbuktassák Magyarországon és ezzel gátat vessenek a bolshevizmus tovább terjedése elé. Azokat a területeket, a melyeket most elfoglalnak, csak ideiglenesen szállják meg, mert még ma is áll a szövetségeseknek az a döntése, hogy végreles intézkedéseket a területi kérdésekben csakis a béke tanácskozás tehet.

Egyes angol újsárok szerint egyáltalában nem igaz, mint ha a legutolsó napok eseményei megrendítették volna a magyar bolshevik kormány helyzetét. A dolg épen ellenkezőleg áll, a mennyiben helyzete csakis erősbödött a kormánynak. Egyes hírek némi előnyökről is beszámoltak, amiket a magyaroknak sikerült kivívni az oláhokkal szemben, a későbbi hírek azonban azt bizonyítják, hogy az oláh előnyomulást nem sikerült megállítani.

A magyar seregek fővezére Böhm Vilmos, aki a Károlyi kormányban a hadügyminiszteri tárcát viselte. Hogy Böhm Vilmostól milyen nagyszerű katonai és hadi sikereket várhat az ország, arra abból is következtetni lehet, hogy az új fővezér egész életében villanyserelő volt, aki egy alkalommal igen hasznos miniszternek is bizonyult. Az egyik minisztertanácskozás alkalmával a villanylámpák fölmondták a szolgálatot. A kormány tagjai teljes sötétségben maradtak, de Böhm Vilmos nem jött zavarba, hanem azonnal rendbehozta a villanyvezeteket. Mint hadügyminiszter, Böhm kitűnő elektrikusnak bizonyult s ha esetleg az oláhokkal szemben is lesz szükség ilyen természetű szolgálatokra, ott is nagyserien meg fogja állani a helyét. Eddig még a dolog ugy áll, hogy a szegény magyar katonák az elektrikus fővezér vezérlete mellett csak hátrálni tudnak az oláhok elől.

Budapesten azonban ellenforradalmi törekvések is vannak, s hogy az emberek ne igen táncoljanak a macskák távollétében, az ellenforradalmárok körében tartásának nagy munkáját valami Szamuely Tibor nevű bolshevik vezérre bízták.

Az oláhok az offenzíva megkezdésekor elfoglalták Szatmárnémetit és Mátészalkát Szatmármegyében és Kisenőt a Maros folyó mellett. Nagyvárad előtt csak egy kis csapat védte a várost, a többiek elszéledtek. Békéscsaba környékén az oláhok szintén nagy erővel támadtak. Angol lapok hírei azt mondják, hogy a magyar bolshevik sereg teljesen a szétzülés előtt áll.

Fiume ügye és az olaszok.

Amint előrelátható volt, az olaszok nem engednek a Fiumére és Dalmáciára vonatkozó követelésükből, hanem készek a végtelkig menni, esetleg új háborút is indítani, csakhogy követeléseik teljesítése legyen. Az olaszok terveit Wilson elnök borította fel, aki kijelentette, hogy Fiumét az olaszok semmi esetre sem kaphatják meg, mert erre a kikötőre a magyaroknak és a jugoszlávoknak lesz szüksége a jövőben.

A kijelentés hatása alatt az olasz békekövetek eltávoztak Párisból, azzal a szándékkal, hogy nem is térnek többé vissza s a tanácskozásokban többé nem vesznek részt. A diplomatákat a nép nagy lelkesedéssel fogadta otthon s a parlament 40 szocialista képviselő kivételével bizalmat szavazott nekik.

Olaszországban szintén rendkívül sok a baj s a helyzet higgadt szemléli azt állítja, hogy a kormány mesterségesen szítja a Fiume-ügyet, csak azért, hogy a nép figyelmé elterelődjék az ország óriási belső bajairól s a kormány megmaradjon a helyén.

Az oláhok nem adnak fegyverszünetet.

A magyar kormány rövidebb időre szóló fegyverszünetet ajánlott föl az oláhoknak, de ezek az ajánlatot kereken visszautasították s így a harcok tovább folynak.

stestvéremet el- munkástestvéri-
ula, főtítkár,
Homer City, Pa.
LSÓ MAGYAR
S EGYLET.
már 27 év óta
s működésével
urgh-vidéki ma-
et és elismeré-
es eredményes
ajánlhatja az
apoknak, a kik
magyar egylet-
ni.
érfi, mint női
koruktól 45 éves
s ezú szerint
sági díj ellené-
eti 7 dollár, to-
heti \$3.50 heti
beteg tagjainak;
külés esetén 14
ha a betegség
erjed. Temetési
mulás díj 100
éptelmén tevő
balást esetében
elyt ad.
rökösének vagy
rülöknek tagon-
t, illetve 50-50
gés útján.
anyaegylete Du-
s navi gyűlé-
hő első szombat-
or tartja a refor-
alatti helyiségé-
Lajos, pénztáros:
an, 22 So. 7th St.,
Rezes Mihály,
quesne, Pa.
vannak:
(1. oszt.) Titkár:
O. B. 65, Wilkes,
den hó 1-ső vasár-
orakor.
Pa. (2. oszt.) Tit-
Box 169, Roth
Pa. Gyűlések min-
manapján délután 1
ref. templom alatti
(3-ik oszt.) Titkár:
336-2nd Street,
sek minden hó 4-ik
Pa. (2. oszt.) Tit-
P. O. B. 4,
Gyűlések minden hó
délután 2 órakor az
omesne-ban, Pa. (7.
Dóth Károlyné 38
Gyűlések, Pa. Gyű-
k-ik vasárnapján
és minden iszo-
közök felújítását
től vagy a gyűlé-

MAGYAROK AMERIKÁBAN. FIGYELEMREMÉLTÓ FELSZÓLALÁS.

HOL JEGYEZZEN HADIKÖLCSÖNT A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET?

A New Brunswicki "Magyar Ujság" nevű lapjaink hasábjain olyan figyelemreméltó sorokat találunk, melyek felett lehetetlen szó nélkül elsilklani. Azt írja a "Magyar Ujság" hogy a Verhovay Segély Egylet a legújabb Liberty Loan-ból ne jegyezzen tót bank utján, hanem magyar bank utján. A negyedik hadikölcsönből ugyan is tót bank utján jegyzett a Verhovay Segély Egylet.

Midőn a Verhovay Segély Egylet a negyedik hadikölcsönből tízezer dollár értékű bondot vett, lapunk egyik előfizetője megkérte nekünk a Hazletoni angol nyelvű lapot, melyben néhány sorban meg volt írva, hogy az amerikai magyarság legnagyobb egylete tót bank utján jegyzett Liberty Bondot. Hogy a pár soros kis hír milyen keserű érzést váltott ki belőlünk, azt tudja mindenki, aki ismeri megalkuvást nem tűrő, becsület magyar álláspontunkat. De lenyeltük ezt az átárasztó pirulát is, nehogy azt mondják, hogy az egylet békéjét akarjuk megbontani. (Erdekesség a amerikai magyarság közelebb, hogy ha a lap valamelyik egyleti tisztviselő munkálkodását teszi bírálat tárgyává, akkor az avval a kényelem kifogással takarodzik, hogy az egylet bántjuk. Így van ez különben az egyházaknál is.)

Most azonban, hogy a "Magyar Ujság" ismét falra festette az ördögöt, az elnyomott és elfojtott érzés újra előtérbe kerül, s azt kérdezzük, hogy megfog-e ismétlődni az a hallatlan botrányos eset, hogy a legnagyobb magyar segély egylet pénzt újra tót bankba viszik s a magyarok ezrei révén a tótok jutnak majd nagyobb elismeréshez? Meg fog-e ismétlődni az, hogy arcu ütési éri nem csupán legnagyobb magyar egyletünket, de az egész amerikai magyarságot is?

Háborog a vérünk, midőn e sorokat papírra vetjük s felforr az indulatunk arra a tudatra, hogy míg a tótok Amerikában minden lehetőséget elkövetnek arra, hogy a magyar nevet minél jobban sárba tiporják és bepiszkítsák az Egyesült Államok előtt, mi hitvány megalkuvással magunk dolgozunk azon, hogy ellenségeinknél magasabbra emelkedjenek és mi nálunk mélyebben süllyedjünk. Miért akarjuk a kést a nyakunkra tenni, nem elég, hogy a tótok, csehek, románok és szerbek ott tartják a magyar nemzet testét? Nem tudjuk, látta-e és olvasta-e Brugger Géza, a Verhovay Segély Egylet főpénztárnoka azt a díszes kiállítású füzetet, melynek a címe "The trail of Huns" (a hunok utja). A hunok alatt természetesen a magyarok is ott szerepelnek, sőt első sorban szerepelnek. A magyarok és szövetségeseik borzalmas kegyetlenségét mutatja be ez a füzet, melyet százezer példányban adtak ki az amerikai közvéleménybe s a mely füzet minden másik oldaláról felakasztott és megkínzott férfiak, asszonyok és gyermekek eltorzult, kétségbeesett arca tekint reánk. Természetes, hogy az egész füzet hazug és kiszínezett történetekkel van tele, de mi segítjük az ilyen füzetek kiadását, ha pénzüket a tótok bankjába tesszük. Nincsenek megbízható, erős alapokon álló bankok Amerikában? Hiszen még magyar bankunk is van néhány, a hol nem kell féltetni pénzüket. Ott van Németh János és Kiss Emil, nem vész el náluk tízezer dollár ára Liberty Bond!

Nem szegény és gyalázatránk nézve, hogy mi a saját pénzünkkel ellenségeinket segítjük? Nem szegény a Verhovay Egyletre az, hogy ilyesmimégtörténhetik az egylet életében? Hol van a felügyelő bizottság, mely szó nélkül eltűri, hogy ilyen pofonokat kapjon az egylet?

Ugy tudjuk még, hogy nem csupán Liberty Bondot jegyzett a Verhovay egylet főpénztárnoka tót bankban, de két tót bankban pénze is van az egyletnek. Történt-e már lépés, hogy ezt a pénzt onnan kivessék? Ha nem, ugy ezt a lépést ökvetlenül és haladéktalanul meg kell tenni. Az amerikai magyarság meg tud a saját emberségéből élni, nincs szükségünk semmi közösségre a tótokkal.

A Magyar Híradó volt az egyedüli és egyetlen lap, mely felszólalt az ellen, hogy a Verhovayak hivatalos lapját tót nyomdában nyomják. Felszólalásunk nem volt alaptalan, mert pár hónapi összekötöttség után a legcsunjabban — per utján — vált meg egymástól a legnagyobb magyar egylet és a tót nyomda. Ujra a Magyar Híradó lesz az, mely sikrasszal azért, hogy minden összekötöttség megszűnjön legnagyobb magyar egyletünk s a tót bankok között. Hisszük azonban, hogy nem fogják lapunkat újabb harc megkezdésére erőszakolni, mert legnagyobb magyar egyletünknek semmi néven nevezendő üzlete sincs a tótokkal. Mi meg tudunk állni a saját lábunkon s nem szorulunk a tótokra. Aki pedig rájuk szorul, annak a magyarok között nincs helye.

A Homesteadi M. Önképzőkör

1919 évi május hó 15-ikén tartja DALÁRDA BÁLJÁT a Turner Hallban, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívjuk.

Elsőrendű zene. Hésítő italok és jóízű ételekről gondoskodva van. (m-1, 8.) A Rendezőség.

ÉRTESETÉS.

Ambridge, Pa. és környéke t. magyarságát értesítjük, hogy lapunk képviselőjét **Ronyecz János** ur volt szives elvállalni, ki fel van hatalmazva előfizetéseket felvenni és azokat jogérvényesen nyugtáznai.

Tisztelettel a Magyar Híradó kiadóhivatala.

EGY UGRÁS—NÉGY FOGÉRT

Közi Galó József.

CANONSBURG, PENNA. Csak lapunk legutóbbi számában emlékeztünk meg egy mekecsport magyarról, a ki virtuskodásból 36 tojást evett meg. A tojásévs egyuttal utolsó vacsorának is bizonyult, mert Miskolczy Pál jobbélte szenderrült tőle örökre. A virtuskodás azon esetben — melyet itt elmondunk — nem bizonyult ugyan halálosnak, de olyan következményekkel járt, hogy alig volna tanácsos megismételni azt a kis történetet, mely a virtuskodás következménye volt. Ugy történt a dolog, hogy Kartik János, aki egyébként burdosgazda, fogadott a burdosával. Forgács Andrásal, hogy átgorja a kerítést. A fogadás összege 5 dollár volt. A kézszerítással megpecsételt napjaink után Kartik neki rugaszkodott,

hogy keresztül vesse magát a kerítésen. Pompás ivben röplött, Karik a legegyszerűbben és keresztül is vetette magát a kerítésen, megtörtént azonban aza kis baj, hogy midőn a kerítés másik oldalára ért, lába beleakadt a kerítés deszkájába s inkább lezuhant, mint leért a földre. Ez még magában katonadolog lett volna, de súlyosította az esetet, hogy a vízvezeték csövének irányában történt a földre való érkezés és Kartik felső ájka belevágódott a vízvezeték csövébe. Az erős érintkezés következménye az lett, hogy Kartik négy foga összetört elől s megsértette az ajkát is. Egy hétig járt a fogorvoshoz s 65 dollárt fizetett a kezelésért. Ezen a héten munkába sem ment, ugy hogy a kerítés átugrás vagy száz dollárjába került. A fogadást azonban megnyerte s az öt dollár bizonyára jól jött — fájdalomdjára.

LEVELES LÁDA.

Spalenczy József, Tonawanda, N. Y. A 3 tárgyat nem a Híradó adja. Az, a mit ön olvastott, hirdetés volt, tessék tehát ezen ügyben erre a címre írni: Comfort Chair Co. Dept. 21, Station D. Pittsburgh, Pa. Irhat magyarul s azonnal választ fog rá kapni.

Honleány. Presto, Pa. Köszönjük szives értesítést, de névtelen levél alapján nem irhatunk meg ilyesmit. Annál kevésbé tehetjük ezt, mivel nincs semmivel sem bizonyítva, hogy az "uriember", aki Vestaburgon becsapta a magyarokat az olcsó ruhákra való rendelkezések felvételével, azonos volna azzal az "uri kinézésű" emberrel, a ki az önkövidékén járt. Mi szívesen felkaroljuk minden előzetőknek az ügyét és el is járunk az érdekében, de a nyilvánosság elé csak akkor vihetünk valamely ügyet, ha olyan bizonyítékkal rendelkezünk, mely megvéd bennünket akkor, ha a dolog esetleg a törvény elé kerül. Ha ön be tudja igazolni azt, hogy az az ember, akit levelében jelez, tényleg fosztogatja a magyarságot, ugy helyet adunk a levelének, feltéve, hogy aláírja a nevét. Mert hogyan képzeli azt, hogy mi felelősséget vállaljunk egy olyan ügyben, a hol még azt sem tudjuk, hogy ki emeli a vádat, ki küldte a levelet? Megjegyezzük, hogy az illetőről még nem hallottunk semmi rosszat.

Az Ifjúsági Egyesület. — Az Ifjúsági Egyesület népes gyűlést tartott a mult vasárnap este, a mikor az egyesület alapszabályai letárgyaltattak. A legközelebbi előadásra a szerespek kiosztottak s próbák a ked-

di és vasárnapi gyűlésen folynak. Az előadás bizonyosan meglesz tartva pünkösdtől utána való napokban. Szinre kerül: "Árva Rózi" népszimű. A kardalok két hangra lesznek betanítva.

Ungi Kovács István az egyesület céljaira egy tájékozódást ajándékozott s ez az egyesület most vasárnapi gyűlésén lesz kisorsolva.

A konfirmáltak egyesülete. Az ifjúság mellett nem akarunk elmaardni azok sem, a kik még nem léptek be teljesen az ifjak sorába. Megalkották a konfirmált ifjak egyesületét. Ez Egyesület minden pénteken gyűlést tart s május hó harmadik vasárnapján pedig az anyák napján fagyalt estélyt rendez az iskola helyiségében.

Temetések. — A nagy hét a pittsburghi egyházban igazán nagy hét volt. Négy halottat kellett kikisérni a temetőbe. 1. Kos László, a ki influenza-ban halt meg rövid szenvedés után a brucestoni Gudén bányatelepen fejezte be életét. Temetése nagy részvét mellett folyt le, mert tagja volt a pittsburghi és vidéki magyar egyesületnek és a Református Egyesületnek. Otthon neje és fia gyászolják, itt testvére és kiterjedt rokonsága.

2. Balogh Sándorné született Szilágyi Mária hosszú szenvedés után fejezte be földi életét. Férje Balogh Sándor siratja. 3. Szepesi István bánya szerencsétlenség következtében fejezte be földi életét. Temetéséről testvére Szepesy Mihály gondoskodott. Otthon neje és három gyermeke gyászolják.

4. Vályi Nagy János szintén hosszú ideig betegeskedett s ugy halt meg sógora szerető családjá körében. Otthon felesége és fia, itt sógora gyászolják.

HIREK A PITTSBURGHI REF. EGYZHÁZBÓL. Közi: Kalassy Sándor, esperes-lelkész.

Intenzívteleték. — Vasárnap május hó negyedikén a következő intenzívteleték tartatnak: 1. Reggel pont fél kilenc órakor Rankinban a szokott helyen. 2. D. e. tíz órakor vasárnapi iskola. 11 órakor rendes intenzívtelet s este nyolc órakor Ifjúsági Egyesületi gyűlés. Egyháztanácsi gyűlés. Mult vasárnap szépen látogatott gyűlést tartott a pittsburghi egyház előjárósága. A gyűlés megállapította azt az összeget, mely a nagy adósságtörlesztésére a követelmények szerint befizetendő. Megejtette a negyedévi számadást, a mely szerint az egyháznak a lefolyt negyedévben volt 1865.26 bevétel és 795.81 kiadása. Így a negyedévi maradvány 1069.45. — Ehhez hozzáadva az előző évi maradványt 954.29 centet: lesz a maradvány a negyedév végén \$2023. Hozzáadva a Nagyadóságra befolyt összeget 65 dollárt. A tiszta maradvány a negyedév végén \$2088.74. Miután kérdés intéztetett a tisztviselőkhöz arra nézve, hogy a számadás napján, hogy áll vagyoniilag az egyházközösség, a tisztviselőség megállapította, április hónapban a számadás napjáig volt a bevétel: 1524 dollár és

76 cent. Ez a mult havi maradvánnyal \$2088.74 centtel kitesz 3631 dollár 50 centet. Az áprilisi kiadás pedig volt 431 dollár és 25 cent. Így a maradvány \$3182.35 cent. Ebből a pénztárnok elhelyezett kamatozó betét gyanánt \$2100.36 centet. A folyó számlán tehát van \$1081.99. First National Bankban \$3762.14. Hazelwood Savings Bankban \$6917.04. Hadi Kölesön (amerikai) 400.00. Lelkésznél előleg 137.50. E szerint az egyház készpénze április 27-én a számadás napján 12,298 dollár és 67 cent. Eddig segített bennünket az Ur. A kitűzött célt nemcsak elértük, hanem jóval túl mentünk a "top"-on is. Áldassék érte az Ur neve. Az egyház ezenkívül előleg gyanánt kifizetett még a háború alatt a segéd-lelkésznek 600 dollárt. Ezt is követelésben tart hatja a konventi elnökséggel szemben.

Elhatározta egyháztanács, hogy a hadi kölesönből újabb 200 dollár értékű vesz s a tisztviselőket felhatalmazta arra, hogy a nagy adósságra a szerződés szerint esedékes összeget kifizesse. Kifizette, az épületeknek a biztosítását 187 dollárt három évre.

Az esperesi körlelvele ugy határozott, hogy kívánatosnak látja, hogy az egyházi ügyek rendezése végett innen gnenjen haza egy bizottság s a nyugati egyházmegeye küldöttének 50 dollárt meg is szavazott.

Az Ifjúsági Egyesület megalkulását örömmel vette tudomásul az előjáróság s reméli: hogy az új egyesület működése hasznára lesz nemcsak az ifjúságnak, hanem az egyháznak is.

Az Ifjúsági Egyesület. — Az Ifjúsági Egyesület népes gyűlést tartott a mult vasárnap este, a mikor az egyesület alapszabályai letárgyaltattak. A legközelebbi előadásra a szerespek kiosztottak s próbák a ked-

Ruhák férfiak részére

KUPPENHEIMER RUHÁK.

A Kuppenheimer ruhákat nem az ár után kell megítélni. Sok ruha van, mely olcsóbb — és pedig nem csupán árban, hanem különösen a minőségben. A Kuppenheimer ház vezet a férfi ruházat terén és pedig azért, mivel lehetetlen jobb ruhát csinálni mint a milyent ők készítenek. A tiszta gyapjút nem lehet jobba tenni. A kézi varrás önmagát dicséri. A mi pedig a ruha állásait illeti — Kuppenheimer ruhái több nagyságban készülnek, mint bármely más ház öltönyei. — Ár:

\$25.00 = \$65.00-ig

A MI BASEMENT ÜZLETÜNKBEN.

Dresszek és kabátok asszonyoknak és leányoknak. ÉPEN MOST ÉRKEZTEK NEW YORKBÓL.

Asszonyoknak és leányoknak chiffon taffeta dresszek, minden mintában és nagyságban. 25—50 százalék megtakarítás. — Érték fel \$25.00-ig, CSUPÁN

\$11.65

\$9.98-14.95-19.75

NE FELEDJE, hogy Ön mindig időt takarít, ami pénzt jelent Önnek, ha bevásárlás előtt először MAGYAR TOLMÁCSOT kér a MAGYAR OSZTÁLYBAN, mely a BASEMENTBEN VAN, az 5-ik Avenuei bejárattól jobbra.

EZ AZ ÖN ALKALMA

megmutatni azt, hogy méltányolni tudja a győzelmet a történelem legnagyobb háborújában.

Vásároljon Victory Liberty Loan 4% bondokat a mi könnyű részletfizetési rendszerünk szerint. \$4 lefizetés egy 50 dolláros jegyzésre, vagy \$8 lefizetés egy 100 dolláros jegyzésre, az utáni heti 2 dollár az 50 dollárosnál és heti 4 dollár a 100 dolláros jegyzésnél, hogy ilykép az egész összeget 25 hét alatt lefizethesse. Ugyanez alapon esetleg, ha tetszik, havi fizetéseket is eszközölhet.

GONDOLJA MEG, hogy fiaink, itt is, meg odaát, szemmel tartják a mi igyekezetünket. ők a maguk dolgát dicsőséggel elvégzik, most nekünk kell bevezetni a magunkét. Nevezze meg a mi bankunkat a jegyzésnél.

Farmers Deposit Savings Bank

Fifth Avenue & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

Keresse az itt ábrázolt kutya-fejet a bank ablakain. —

4% kamatot fizet. Nyitva szombaton reggel 9 órától este 9 óráig. Vannak hivatalaink, kik beszélnek és irnak az Ön anyanyelvén.

TARTALÉK TÖBB, MINT 6 1/2 MILLIÓ DOLLAR.

KÉZIMUNKA.

Ha jó és szép hazai mintájú előnyomott kézi munkákat és feltétlen mosó és színtartó pamutokat akar, tessék egy próbát tenni. Meg nem felelő árút becserelem vagy a pénzt visszaváltodom.

JOHN FEHER, 92 JACKSON STREET, TRENTON, N. J. (máj. 1.) KERJEN ÁRJEJYZEKET.

Csodálatos és ártatlan gyógyszer SZÉKREKEDÉSRE ÉS MÁJBAJOKRA

PINKO-LAXIN

Nem érheti magát jól, ha emésztő szervei be vannak dugulva. Még a ragályos betegségek sem vesznek erőt az emberen, ha a gyomrát tisztán tartja.

PINKO LAXIN megszabadítja a máj- és gyomorbetegségektől, fejfájástól, szédüléstől, rossz lehelettől, gyomor gázról, arcpattanásokról, étvágytalanságtól azáltal, hogy a baj okozót eltávolítja. Ugy veheti mint a cukrot. Nem okoz sem görcsöt sem fájdalmat. Természetes hasajtó. Nem marad meg a keletetlen utóhatás mint sóknál és egyéb hashajtók után.

PINKO LAXIN új embert csinál önből. Megújítja a betegségek által megkártatja az orvosi számlákat. Gyermekek, áldott állapotban levő vagy szoptató asszonyok és öregiek egyformán használhatják. Gyermekek egy szemét, felnőttek két vagy három szemét vegyenek lefekvés előtt.

Küldjön egy dollárt 100 darab cukorkáért, még ma!

PINKO LAXIN CUCORICA CORP. 1323 SOUTH BROADWAY, ST. LOUIS, MO.

KAUFMANN'S

"THE BIG STORE"
5th Ave. Entrance & Diamond Sts.
PITTSBURGH, PA.

A PT
Harm
Megtörté
akkor meg
mikor leg
tudja, hog
aki legutó
jégre ugro
tholikus
Erdújehy
hácsi kem
jégen s b
szerit, ho
ményt is
tük, hogy
ség. Az el
támadás a
fogalkozn
két ckkü
említését
Menyhé
mindig o
legény, m
ben. Nagy
mikor ide
kást sem
hogy neki
magát me
két nagy
dig kony
házat aka
— Csak
a hitközs
rényen, s
és papiro
én. Mert
fejek és
kában va
nem ség
Ez a k
nappal ez
munka j
Azóta ma
lakik, me
rozása és
ba került
pot mint
bátyánk
a midőn
a fő jóv
Öröme
jégre t
természe
minden
munkát
Noé apát
szót hev
bat.
Roppa
pittsburg
óta Erdü
bánosa.
"Amerik
ban meg
jeles ple
burghi
fogják
írja: "C
burghba
év alatt
lépéssel
mióta a
azóta g
van—a
aki Er
éven át
tett, h
hiába h
zatot,
hessen
ben s
szép h
— az
rendsze
niillik
szép h
ciót, u
tyánkn
nek
A
tulajd
hogy
plebán
lük,
templ
ért s
nem v
jor v
deit.
azután
s sok
zakas
tal, b
denki
Me
pen c
nem

A PITTSBURGHI KATH. HITKÖZSÉG VÁLSÁGA.

Harmadik közlemény. — sokkal jobb ha a földön csuszik. Megtörténik az, hogy valaki Ó arra törekszik, hogy minél akkor megy a jégre táncolni, hasznosabb tanácsokat adjon mikor legjobb dolga van, bár hűveinek. Megtörténik például az Ó prédikációiból, hogy a tyúk kis állat, mert mindössze két lába van, de azért igen hasznos állat. Ha jó az idő, akkor tojhat, ami azért fontos, mert mai világban drága a tojás. Ha kottlik, tojást kell alá adni s 21 nap múlva kikelnek a kis csirkek. Ugy-e hogy jó hangzik? De tud a plebános ur egyébről is prédikálni. Például: a téhen már nagyobb állat, négy lába van s ha fejik, tejet ad. Ha jól tartják a tehenet kövér lesz, ha pedig nem adnak neki eleget enni, úgy lesoványodik. Idővel minden tehenet levágnak. Ilyen okos és a mi fő, hatásos prédikációk után a hívek, nagyon meg vannak hatva s alig várják, hogy a plebános ur elmékedéseit — befejezze. A mult vasárnap ugyan, merész lendületet vett a predikáció tárgya s Menyhért atya arra intette a missziszeket, hogy otthon is öltözködjének tisztán, pedig csak akkor, ha a buszhoz mennek. A plebános ur itt már egész modern alapokra lépett s hihető, hogy a kakasok világából lassacskán egészen új és meglepő ösvényekre fog áttérni.

De nem is a predikáció az, melyben Erdújehelyi plebános magasan tulszarnyalja Major volt plebánost. A tettek dolgában Erdújehelyi ugy lepálja Major, hogy igazi élvezet abban gyönyörködni. Mert meg tudta volna-e azt Major tenni, hogy 16 ezer dolláros szerződést köt s a hitközségnek azután 38 ezer dollárt kell fizetnie? Ugy-e hogy nem? Ilyen esodákról már csak a bibliában találunk példát.

A pittsburghi katolikus magyarságot a szeretetnek, meggyorsításnak és megbecsülésnek ezernyi szála fűzi össze Erdújehelyi plebánossal. Ami azt jelenti, hogy a pittsburghi katolikus magyarok épen ugy szeretik plebánosukat, mint a hogy szereti őket. A plebános ur minden alkalmat megragad, hogy szeretetét hívei iránt ki mutassa s a hívek sem fukarkodnak a szeretet megnyilvánulásának kifejezésével. Ennek a kölcsönös és lángoló szeretetnek sok pompás virágát tudunk csokorba kötni, de nem akarunk tulságos élvezetet okozni olvasóinknak.

Elárulhatjuk azonban azt, hogy dacára annak a nagy szeretetnek, melylyel a plebános ur viseltetik hívei iránt, sikerült Menyus bátyáknak 4 vagyis négy barátot szerezni Pittsburgban 11 hónap it tartózkodás alatt. Ez a négy barát nem formális hitközségi tag, de nem változtat — a barátság gon. A négy barát — a plebános saját bevallása szerint — a következő sorrendben nőtt Menyus bátyáknak a szívéhez: 1. Záli, 2 Kobi (a plebános ur kutya), 3) Mártha (a plebános ur gazdasszonya), 4 Dankó Mihály (a hitközség építkezési ügyeinek vezére). Mások számára nincsen hely.

A szeretet dolgában azonban a katolikusok sem maradnak papjuk mögött, amit bizonyít az azon elhatározásuk, hogy irásban kéri meg szeretet plebánosukat, hogy sziveskedjék a hitközség éléről eltávozni. Hát a szeretetnek és megértésnek nem csodás példája ez? Hogy miért nem küldték el az irást? Major először elringatta, azután felemelte a hívek lelkét s sokszor könyveket sajtolt ki a szemekből, majd pedig mosolyt fakasztott az ajkakon. Áhítattal, buzdósággal sietett is mindenki a templomba.

Menyus bátyáink ezt másképen csinálja. Ó azt tartja, hogy nem kell a léleknek szárnymal, ember. A marha, ökör és ostolba jezők épen olyan közönségesek az ő szájában, mint másnak az adj listen és fogadj listen. Pedig a főur nyolc gimnáziumot végzett és 4 teológiát hallgatott s tudhatná, mennyire fáj az valakinek, ha minden alapos ok nélkül leszidjuk, különösen a munkásosztálynak, a melyet a sors ugy is pascok eléggé, Ajánljuk tehát nagybecsű figyelmébe az itteni sorokat, melyeket lapunk egyik előfizetője küldött be hozzánk, akit mi szívesen számítottunk a barátaink közé. Ezt írja a távol Wisconsinból lapunk egyik barátja félig tréfásan, félig komolyan: "Nem szegyenlem bevallani, t. Szerkesztő ur, hogy felsőbb iskolai tanulmányaimat az orosz kopárlegelőn végeztem, a hol a marha pásztori vizsgát akartam letenni. Az átkozott végzet azonban az utolsó gimnáziumi vizsgámat rontotta el s így minden tehenet levágnak. Ilyen egyik nagybátyám — aki mezőőr volt — üttötte rá, még pedig töröl metzett tölgyfa bottal. De ha sok iskolázottságom nincis is, senkit meg nem bántok és mindenkinek megadom a tiszteletet, mert tudom, hogy ebben az esetben én is tiszteletet várhatok másoktól... Nem árt, ha ezt emlékezetében tartja a plebános ur.

Azon közlemény is, mely az "Amerikai Magyar Népszavában" jelent meg, felve van durva személyeskedéssel a Magyar Híradó szerkesztője ellen. Egyet len állításukat sem tudta megcáfolni, melyeket két korábbi cikkünkben tettünk a hitközségi építkezések ügyében, de a górombaságtól szinte esepog minvont plebánost. A tettek dolgában Erdújehelyi ugy lepálja Major, hogy igazi élvezet abban gyönyörködni. Mert meg tudta volna-e azt Major tenni, hogy 16 ezer dolláros szerződést köt s a hitközségnek azután 38 ezer dollárt kell fizetnie? Ugy-e hogy nem? Ilyen esodákról már csak a bibliában találunk példát.

A pittsburghi katolikus magyarságot a szeretetnek, meggyorsításnak és megbecsülésnek ezernyi szála fűzi össze Erdújehelyi plebánossal. Ami azt jelenti, hogy a pittsburghi katolikus magyarok épen ugy szeretik plebánosukat, mint a hogy szereti őket. A plebános ur minden alkalmat megragad, hogy szeretetét hívei iránt ki mutassa s a hívek sem fukarkodnak a szeretet megnyilvánulásának kifejezésével. Ennek a kölcsönös és lángoló szeretetnek sok pompás virágát tudunk csokorba kötni, de nem akarunk tulságos élvezetet okozni olvasóinknak.

Elárulhatjuk azonban azt, hogy dacára annak a nagy szeretetnek, melylyel a plebános ur viseltetik hívei iránt, sikerült Menyus bátyáknak 4 vagyis négy barátot szerezni Pittsburgban 11 hónap it tartózkodás alatt. Ez a négy barát nem formális hitközségi tag, de nem változtat — a barátság gon. A négy barát — a plebános saját bevallása szerint — a következő sorrendben nőtt Menyus bátyáknak a szívéhez: 1. Záli, 2 Kobi (a plebános ur kutya), 3) Mártha (a plebános ur gazdasszonya), 4 Dankó Mihály (a hitközség építkezési ügyeinek vezére). Mások számára nincsen hely.

A szeretet dolgában azonban a katolikusok sem maradnak papjuk mögött, amit bizonyít az azon elhatározásuk, hogy irásban kéri meg szeretet plebánosukat, hogy sziveskedjék a hitközség éléről eltávozni. Hát a szeretetnek és megértésnek nem csodás példája ez? Hogy miért nem küldték el az irást? Major először elringatta, azután felemelte a hívek lelkét s sokszor könyveket sajtolt ki a szemekből, majd pedig mosolyt fakasztott az ajkakon. Áhítattal, buzdósággal sietett is mindenki a templomba.

OLVASD!

Minden Magyar Testvérnek, — minden munkás embernek hasznára lesz, ha az itt következő apró híreket elolvassa és gondolkozik felettük.

Tehát olvasd magyar testvér!

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott kedves köztársaságom teljesítem akkor, midőn a bridgeporti Magyar Segélyező Szövetségnek ez uton is hálás köszönetemet fejezem ki azért, hogy nekem megboldogult férjem után az 1000 dollár haláleseti illetéket a rendes időben és hiány nélkül kifizette.

Midőn ezért az Isten áldását kérem a Szövetségre, annak tagjaira és tisztviselőire, nem mulasztatom el, hogy honfitársaim figyelmébe és jóindulatába ajánljam ezen legerősebb és legbiztosabb magyar intézményt, mely már 27 éve törölgeti a síró özvegyeket és árvák könyeit. Legyenek minél többen tagjaivá, mert ez az testület, melyben soha senki nem csalódott, mert a legnagyobb pontossággal és lelkisimerttel gondozza tagjainak ügyeit.

Latrobe, Pa., 1919 március hó.
Özv. Fodor Istvánné.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott hálás köszönetemet fejezem ki a Szövetségnek, annak tisztikarának és minden egyes tagtársamnak, hogy engem a Szövetség hosszabb látórisi betegségre 100 dollár betegségi segélyben részesített, amit a 159-ik osztály ügykezelőjének, Nyikos János urnak az utóhonfitársamnak ajánlom, hogy álljon ezen jó és biztosan fizető Szövetség tagjai közé. Tagtársi szeretettel

Barberton, O., 1919 március hó.
Gyuricza Péter.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott ezuton is hálás köszönetemet fejezem ki a Szövetségnek, annak tisztikarának, amiert nekem megboldogult férjem után az 500 dollár haláleseti illetéket a bejelentés után azonnal kifizette a 169-dik osztály ügykezelője, Wisnyánszky János ur utján — a másik 500 dollárt pedig gyermekeim részére bankba helyezte. Midőn ezt nyilvánosan is nyugtázom, nem mulasztatom el felhívni a magyarság figyelmét a Magyar Segélyező Szövetségre, mely olyan magyar testületre, mely lebiztosabb és legpontosabban teljesíti kötelességét tagjai családjával szemben és amely Szövetségnek minden a családja jövőjével törd embereinek tagjává kellene lennie.

Monessen, Pa., 1919 március hó.
Özv. Koczauer Eferencé.

NYUGTATVÁNY.

Mely szerint én alulírott köszönetel elismerem, hogy Gáll Mihály elhunyt férjem után az 1000 dollár haláleseti illetéket az Amerikai Magyar Segélyező Szövetségtől rövid időn belül hiány nélkül felvettem a 20-ik osztály ügykezelője, Péntek Józser ur utján — ezennel elismerem.

Homestead, Pa., 1919 március hó.
Özv. Gáll Mihályné, pénzfelvelő.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott ezuton is elismerem és nyilvánosan nyugtázom, hogy a bridgeporti Szövetségtől 500 dollárt, mint a megboldogult nőm után nekem járó haláleseti illetéket hiány nélkül felvettem a 96-ik osztály ügykezelője, Major M. József ur utján. Köszönetemet fejezem ki továbbá a Szövetség tisztikarának, hogy kiskorú gyermekeim részét, 500 dollárt a bankba helyezte el a részükre, hogy az nekik kamatozzon 21 éves korukig.

Kelt Phillipsburg, N. J., 1919 március hó.
Sári József.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott ezuton is hálás köszönetemet fejezem ki a bridgeporti Magyar Segélyező Szövetségnek és annak tisztikarának, a miert nekem megboldogult férjem után az 1000 dollár haláleseti illetéket minden hiány nélkül kifizette a 10-ik osztály ügykezelője, Paluscsák János ur utján. Midőn ezt nyilvánosan is nyugtázom, az Isten áldását kérem ezen nemes magyar Szövetségre, hogy áldásos munkáját még sokáig és sok özvegygel és árvával szemben gyakorolhassa.

Johnstown, Pa., 1919 március hó.
Özv. Hornyák Jánosné.

NYILVÁNOS NYUGTÁZÁS.

Alulírott ezuton is elismerem és nyilvánosan nyugtázom, hogy a bridgeporti Szövetségtől 500 dollárt, mint a megboldogult nőm után nekem járó haláleseti illetéket hiány nélkül felvettem a 96-ik osztály ügykezelője, Major M. József ur utján. Köszönetemet fejezem ki továbbá a Szövetség tisztikarának, hogy kiskorú gyermekeim részét, 500 dollárt a bankba helyezte el a részükre, hogy az nekik kamatozzon 21 éves korukig.

Kelt Phillipsburg, N. J., 1919 március hó.
Sári József.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott hálás köszönetemet fejezem ki a bridgeporti Amerikai Magyar Segélyező Szövetségnek, mivel engem betegsémben 250 dollár csonkulási segélyben részesített. Ezen ösztageget Homoly Béla csoport megbízottól tanuk jelenlétében felvettem. Kívánom Istentől, hogy ezen Szövetség virágozzon legyen, mint volt, mivel megérdemli. Vagyok tagtársi szeretettel

Chicago, 1919., március hó.
Szemján Károly.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott hálás köszönetemet fejezem ki a bridgeporti Magyar Segélyező Szövetségnek és tisztikarának, ugy a magam, mint 8 kiskorú árvaem nevében, amiert megboldogult férjem után az 1000 dollár haláleseti illetéket már eleve telen megkapott) haladék nélkül, pontosan kifizette az első osztály ügykezelője, Szöllösy Mór ur utján. Ezen Szövetség az árvák és özvegyek igazi barátja és jöveteje és minden minden, családját igazán szerető ember csatlakozzon hozzá.

Bridgeport, Conn., 1919 március hó.
Özv. Bajkó Istvánné.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott Tóth Ferencné hálás köszönetet mondok a bridgeporti Magyar Segélyező Szövetségnek, tisztikarának és minden tagjának, hogy nekem megboldogult férjem után az 1000 dollár haláleseti illetéket minden hiány nélkül kifizette a 10-ik osztály ügykezelője, Paluscsák János ur utján. A Szövetség az árvák és özvegyek igazi barátja és jöveteje és minden minden, családját igazán szerető ember csatlakozzon hozzá.

Johnstown, Pa., 1919 március hó.
Özv. Tóth Ferencné.

NYILVÁNOS KÖSZÖNET.

Alulírott Bajkó Istvánné ezuton is hálás köszönetemet nyilvánítom az A. Magyar Segélyező Szövetség vezetőségének, amiert nekem a megboldogult férjem után járó 500 dollárt, (500 dollárt mint felségelyt már eleve telen megkapott) haladék nélkül, pontosan kifizette az első osztály ügykezelője, Szöllösy Mór ur utján. Ezen Szövetség az árvák és özvegyek igazi barátja és jöveteje és minden minden, családját igazán szerető ember csatlakozzon hozzá.

Bridgeport, Conn., 1919 március hó.
Özv. Bajkó Istvánné.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS.

Alulírott ezuton is hálás köszönetemet fejezem ki a bridgeporti Magyar Segélyező Szövetségnek és tisztikarának, hogy a magam, mint 8 kiskorú árvaem nevében, amiert megboldogult férjem után az 1000 dollár haláleseti illetéket már eleve telen megkapott) haladék nélkül, pontosan kifizette az első osztály ügykezelője, Szöllösy Mór ur utján. Ezen Szövetség az árvák és özvegyek igazi barátja és jöveteje és minden minden, családját igazán szerető ember csatlakozzon hozzá.

Bridgeport, Conn., 1919 március hó.
Özv. Bajkó Istvánné.

A bridgeporti „SZÖVETSÉG” nem mond sokat. Ő helyette a magyarság özvegyei és árvái beszélnek.

A bridgeporti „SZÖVETSÉG” nem akarja bizonyítani, hogy a fehér fekete, vagy hogy a nap nem keleten kel fel, hanem nyugaton, — de tényekkel bizonyítja be, hogy a legjobb alapon működő magyar segélyező testület, hogy a legpontosabban kifizeti a segélyeket és haláleseti illetékeket, hogy a legjobban vannak biztosítva az ő tagjai.

A bridgeporti „SZÖVETSÉG” nem szóval akarja magát az első helyre emelni, hanem a tettek meggyőző erejével mutatja meg, hogy egész Amerikában a „SZÖVETSÉG” a legjobb testület a magyarság részére.

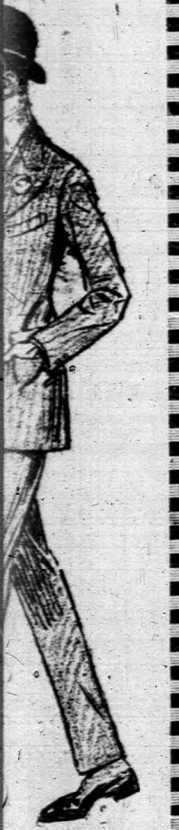
A bridgeporti „SZÖVETSÉGNEK” minden magyar nő és férfi és azoknak gyermekei tagjává lehetnek, akár tartoznak valamely más testülethez, akár nem.

Aki taggá akar lenni, kérjen felvilágosítást, utbaigazítást és nyomtatványokat a titkári hivaltól ezen a címen:

“SZÖVETSÉG”

1412 STATE STREET, BRIDGEPORT, CONN.

...történe...
...dolláros...
...dolláros...
...szem...
...és...
...nk...
...Street...
...kutya...
...ain...
...9 órától...
...nek és...
...OLLAR...
...FEHER óhazai...
...feltétlen mosó...
...NTON, N. J...
...máj. 1...
...KA...
...KIN...
...annak dugulva...
...ha gyomrát...
...októl, fejfájás...
...használatoktól, et...
...Ugy veheti...
...rmezetes has...
...kánál és egyéb...
...betegségek...
...állapában...
...vegyenek le...
...DRP...
...LOUIS, MO...
...e, poplin és...
...ag. Minden...
...lárom árban...
...9.75...
...S

MAGYAR HIRADÓ

Felelős szerkesztő és lapfőnöke:
TARKANYI BÉLA.

Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.
PITTSBURGH, PA.

4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

HUNGARIAN HERALD

THE LARGEST HUNGARIAN WEEKLY IN UNITED STATES.

ISSUED EVERY THURSDAY.

Subscription rate one year \$1.50.

4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Editor and Publisher:
B. T. TARKANYI

Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.

Entered as Second Class Matter May 4, 1909 at the Post Office at Pittsburgh, Pa. under the Act of March 8, 1879.

**A MAGYAROK, AZ OLASZOK
ÉS AZ ÚJ HADIKÖLCSÖN.**

Amikor a mindenütt mellőzött magyarok tetteikről is megmutatják, hogy különbek akármelyik dédelgetett nációnál.

Az Egyesült Államok győzelmi hadikölcsönének mozgalma teljes lendületben van s mint az előbbieknél, a jelek már most is arra mutatnak, hogy az amerikai nép ezuttal is kitesz magáért s tulajgyzi azt a rengeteg összeget is, amit a kormány kér tőle.

Mint az előbbi kölcsönöknél, úgy a mostaninál is ott vannak az amerikai magyarok is. A magyarok, akiknek tulnyomó része szegény munkás ember, egyformán vásárolják a kötvényeket, azok, a kik vissza akarnak térni a szülőhazába, épen úgy, mint azok, akik már elhárították, vagy tudják, hogy ezt a földet kell állandó hazájuknak tekinteniök. Hatalmas, milliókra menő összeg az, amivel az itteni magyarok már eddig is a fogadott haza segítségére siettek s ez az összeg újabb milliókkal fog gyarapodni most a magyarok kötelességtudása és áldozatkészsége révén. A hol a magyarság nagyobb számban él, mindenütt megalakultak és működnek a hadikölcsönt előmozdító bizottságok, a melyeknek tagjai épen olyan lelkesedéssel dolgoznak a nagy ügy sikeréért, mint a bennszülött amerikaiak, vagy azoknak a nemzeteknek ideszakadt gyermekei, a melyek Amerika nagylelkűségének segítségével, haszonnal kerülnek ki a világháborúból.

Ezeket a tényeket mindnyájan tudjuk, de szükség volt előrebocsátani az ezután mondandó dolgok miatt.

A magyarok, széles Amerikában mindenütt kötelességüknek tartják Amerika támogatását most is — pedig még most nem is tudják, hogy az a föld, a mely szülte és nevelte őket, milyen bánásmódban fog részesülni a háboru után? Bizonyosat nem tud senki sem, csak szorongó, elkéseredett lélekkel készül mindenki a legrosszabbra, annak a hírek a meghallására, a mely Magyarország szétszedését, teljes megsemmisülését fogja tudtára adni az amerikai magyarságnak is. Mindenki készül az abba a tudatba való beletörődésre, hogy talán Amerika sem fogja fölemelni szavát az ellenségeitől pusztulásra szánt Magyarország érdekében — de azért mégis minden amerikai magyar siet letenni a maga szerezni áldozatát ennek az országnak oltárára, a mely kenyeret és hajlékot ad neki és szeretteinek. Igen, a mellőzött, lenézett, soha meg nem hallgatott amerikai magyarok így tesznek, pedig valamennyien annak az országnak gyermekei, annak a népnek testvérei, a melyet Amerika még mindig meg tudna menteni a reá váró borzalmas sorsról. Erdemelés hát legalább elismerést és egy kis dicséretet ez az amerikai magyarság ettől az országtól?

Bezzeg a dédelgetett, egekig magasztat olaszok nem így tesznek. Az amerikai taliánoknak is szurja az orrát az, hogy Wilson elnök alaposan ráütött a tulságosan sokat markolni akaró olasz körmökre s mert a zsákmanysok kisebb lesz, mint tervezték, a maguk módja szerint ki akarják tölteni a bosszújukat Amerikán. S hogyan tehetik ezt meg manapság legkönnyebben? Egyszerűen úgy, hogy nem vesznek a győzelmi hadikölcsön kötvényekből.

A philadelphiai olaszok kimondták, hogy mivel Wilson elnök nem engedi Fiumét és Dalmáciát az olasz nemzet birtokába átmenni, nem fognak vásárolni az ötödik hadikölcsön kötvényeiből. Nagyon valószínű, hogy ezt az országnak számos más olasz telepén is kimondták, az pedig egészen bizonyos, hogy ha kimondani gyávák voltak is, de magában száz és száz ezernyi olasz el-tökélte, hogy hasonlóképpen fogja megbosszúlni magát.

Ez a tényállás s érdekes, hogy a nagy amerikai lapok, amikor ezt a főlháborító dolgot hírül adják, csak annyit tesznek hozzá, hogy elég ostobák ezek a taliánok, mert csak magukat fosztják meg egy igen jó befektetés-től, mert az új hadikölcsön igen jó kamatot fog fizetni. Amikor ezt a furcsa megrovást olvassuk, önkéntelenül is arra gondolunk, hogy ugyanezek a lapok hogyan neveznének bennünket, magyarokat árulóknak, ha tör-ténésen valamelyik magyar telep népe lett volna elég vakmerő ilyen kijelentést tenni, hogyan követelnék valamennyiünknek lámpasvára való huzását s hogyan sü-nék ránk az árulás és hátatlanság bélyegét... Ha a magyarokról volna szó...

Pedig a magyar nemzetet valóban most feszítik keszre s Amerika volt az egyetlen hatalom, a melyben s magyarság bizott s talán bizik most is, hogy meg-álljt parancsol a tájékozva rárohanó ellenségnek... Az olaszok pedig nem vésztettek semmit, sőt nagyon is sokat nyertek. Ugyszólván csak egyetlen kikötőváros, a miről szó van, amit zsákmanys gyanúval maguknak kö-vetelnek — s mivel látják, hogy Wilson elnök miatt nem kapják meg, vége a halának, vége a köszönetnek, hogy Amerika mentette meg őket, hogy Amerika jövőtől-terpeszkednek a győztes székében s a legelső alkalom-

mal ráütnek arra a kézre, a mely csak jót tett nekik. Nem veszünk hadikölcsönt, Amerika ne számíton az itt élő olaszokra. Most már kint vannak a vízből, lehet könnyedén beszélni.

Észrevesszük, ugyebár magyarok, a külömbséget, a mi közöttünk és az olaszok között van — de vajjon Amerika népe és a hivatalos Amerika észreveszi-e? Nekünk a fajunk, a nemzetünk, a hazánk meggyőző, mert ellenségeink halálra ítélték; Amerika talán föl sem emeli a szavát mellettünk — de mi azért még csak gondolatban sem akarunk ártani Amerikának s amikor az áldozathozatalra kerül a sor, meghozzuk azt is szívesen érte. Az olaszoknak csak a győzelmi zsákmányból akar elvenni valamit Amerika, mert a maga becsületes lelke-vel tudja, hogy nem illeti meg őket — s az olaszok már erre az első, nekik nem tetsző dologra is készek meg-márnani a megmentőjük kezét...

IGEN, EZ A KÜLÖMBség KÖZTUNK MAGYA-ROK MEG AZ OLASZOK KÖZÖTT. Nem hivalkodni akarunk vele, de azért akaratlanul is büszkén gondolunk erre a külömbségre s bizonyosra vesszük annak az idő-nek eljövételét, a mikor ezt a külömbséget Amerika is észre fogja venni s eszébe fog jutni, hogy a mindig félre-tolt, mindig kisemmizett és lekicsinyelt, de azért igaz és becsületes magyar nép is megérdemelt volna annyi jó akaratot tőle, mint az olasz, a szerb, a cseh vagy az oláh.

Bár minél előbb elérkeznék ennek a megértésnek az ideje!

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Az Amerikai Magyar Szövet-ség igazgató tanácsa április 22-én a Szövetség új irodájá-ban (404 Superior Building) ülést tartott, a melyen részt vettek: dr. Baracs Henrik el-nök, Pivány Jenő titkár, Bokor Jenő pénztárnok, Körösy János (Alliance) ellenőr, továbbá a Református Egyesület vezér-tisztüeltné megbízásából Tóth Sándor, Borsos István (Det-roit) és Kovácsy M. György, a Nyugati Újságírók Egyesü-le-t megbízásából Tarcai Lajos, valamint dr. Cserna Endre, Drab Mihály (Szt. László Egy-let), dr. Földes Dezső és Varga Hugó.

Dr. Baracs Henrik üdvözöl-vén a megjelenteket rámutat arra, hogy a Szövetség kényte-len volt az egyetértés kedvéért átengedni a teret a Hűségligá-nak és a Végrehajtó Bizottsá-gnak, most azonban itt az ideje, hogy a Szövetség ismét és fo-kozott erővel fogalkozzék az amerikai magyarság egyetemes érdekeinek ápolásával, vala-mint tegyen meg mindent, ami a jelen viszonyok között lehet-séges, a szülőhaza érdekében. Ujabbán támadások is érték a Szövetséget, ezek azonban mind egy forrásra vezethetők vissza s oly táborból erednek, a mely kezdettől fogva ellene volt a Szövetségnek

Pivány Jenő betervezte je-lentését, a melyből kiragadjuk a következőket: Az új irodába csak április 11-én lehetett be-költözni, a rendszeres irodai munka tehát csak akkor kezdő-dött meg. Ezt megelőzőleg a titkár New Yorkba utazott volt, hogy érintkezésbe lépjen egy előkelő amerikai urral, aki nevének titokban tartását kér-te, a Magyarországra küldendő ruha- és egyéb segély ügyében. Ez az ur Washingtonba fordult az engedélyért, de azt egyelő-re nem tudta kieszközölni. Ké-sőbb a Szövetség tisztikara köz-vetlennül Wilson elnökhöz for-dult kábelátvitelben úgy ez ügy-ben, mint az önérendkezési jog-nak Magyarország népeire való kiterjesztése érdekében is.

A titkár sok oldalról kapott üdvözlő levelet és meghívást, így Bethlehemből, Lorainból, Youngstownból, Pittsburghból és Scrantonból. Scrantonban már meg is alakult a Szövetség osztálya, a mely tisztviselőkül Stadler Károlyt, Balla Józsefet, Marosi Józsefet, Zona Istvánt és Erdélyi Jánost választotta meg. Indítványozza, hogy az ig-tanács üdvözlét küldje az új osztálynak. (Elfogadjatik.)

A titkári hivatal április 11 óta a körleveken kívül 96 levelet küldött ki, többnyire felvi-lágosításokat utlevél, jogi és adó-ügyekben, valamint cikkeket és fölvilágosító leveleket amerikai lapokhoz és folyóira-tokhoz.

A Manchester Guardian-ban

a magyarországi vallásszabad-ság megvédése tárgyában meg-jelent cikkeket a Szövetség ki-nyomatta és körlevelében meg-küldte az amerikai egyházak vezérérebeinek. Ennek költsé-geit a Clevelandi I. Református Egyház vállalta magára, amely-nek hazafias áldozatkészségéért jegyzőkönyvi köszönet megsza-vazását indítványozza a titkár. (Elfogadjatik.) A körlevelek nem tévesztették el hatáskukat, amiről majd később fogunk a nyilvánosság előtt részletesen beszámolni.

A titkár egy terjedelmesebb angol nyelvű röpiraton s több kisebb fölvilágosító cikken dolgo-zik, a melyek a jövő héten fognak szétküldetni.

A titkár programja az, hogy a szervezésnek a központi munkával párhuzamosan kell haladnia, a központi munka pe-dig az amerikai magyaroknak jogvédelmi és egyéb ügyekben adandó tanácson kívül a legkö-zlebbi időben főképp az ameri-ki közvélemény fölvilágosítá-sára irányuljon.

A titkári jelentést tartalmas cai Lajos, Varga Hugó, dr. vita után, a melyben Körösy János, tisz. Borsos István, Tar-cserna Endre és dr. Baracs Henrik vett részt, egyhangulag elfogadják. Tarcai Lajos fölszó-lalásában szintén helyesli a ki-fejlesztett programot és szüke-ségeket tartja az új titkár tá-mogatását, aki úgy látszik tel-jes odaadással és szakértelem-mel munkálkodik a rábizott, úgy érdeklődik. Egy dologban azonban nem ért egyet a tisz-tikárral s ezt nem habozik öszintén kijelenteni: nem hely-sesli a Wilson elnöknek küldött kábelüzenget.

Bokor Jenő pénztárnok rész-letes pénztári kimutatást ter-jeszt be, a melynek főbb ada-tai a következők:

pénztári egyenleg	1918 jan. 27.	51.30
rendes tagsági díjak		329.17
pártoló tagsági díjak		1080.00
egyéb bevételek		242.00
		\$1702.47
Kiadások		
iroda és telefon		333.58
nyomtatványok stb.		159.29
fizetések		225.45
utazási és távirati költség		191.86
vegyes kiadások		162.55
		\$1102.73
Pénztári egyenleg 1919 április 22-én		\$599.74

A pénztári jelentés tudomá-sul vétele után a gyűlés meg-bizta az elnökséget az irodalmi pályázat kiíró és bíráló bizot-tóságok kinevezésével és megbiz-ta a titkárt, hogy a Manches-ter Guardian nevű angolorszá-gi lap szerkesztőségének meg-felelő átiratban az igazgató ta-

nács háláját és elismerését tol-mácsolja azért a férfias és em-beries magatartásért, a melyet a magyarországi vallásszabad-ság és népjogok érdekében a háboru dacára is tanúsított.

HIRTELEN HALÁL.

McKEESPORT, PA. Szilágyi Józsefet, Szatmár megye lázári származású, 52 éves korában az elmúlt szombat reggel halva ta-láltak a szobájában, a hol bur-don volt.

Szilágyi, a ki munkából haza jövet megvacsorált s aludni tért, semmi betegségéről még csak említést sem tett. Reggel, mikor hozzá mentek, hogy reg-gelhez menjen, már halott volt. Halála olyan volt, hogy a vele egy ágyban fekvő sem vette észre, csak mikor költögetni kezdtek.

Temetése húsvét első napján a magyar gör. kath. templom-ban folyt le, az egyház lelkésze Papp Sándor a temetési szer-tartás közt gyászbeszéd kereté-ben bucsuztatta el az óhazában

Pénzakarítás mindenkinek.

E TARTOS CIPŐTALPAK KISEB-BITIK A CIPOZÁSALAT.

"Cementgyárban és hasonló hely-eken, hol a durva anyagok oly gyorsan teszik tönkre a cipőtálpát, ajánlom a Neolin-talpaikat. Bámú-latos tartósságuk. Két pár rendes cipőtálpát kaptam meg, el igen nehéz munkában, míg a Neolin cipőtálpák még mindig olyanok, mint az újak" írja A. F. Miller, The Peninsular Portland Cement Company super-intendentje, Jackson, Michiganban. Bámúlatos, mely erősek és tartó-sak a Neolin talpak. Tudományos vegyfehérítést utján készítenek ilyen-re s amellett kényelmesek és víz-mentesek. Férfi, női és gyermek uj-cipők is készítenek azzal, de kapha-tók mindentelvé alakban talpáláshoz is. Visele azokat és kisebbítse a cipőszámlát. A Neolin-talpaikat a Wingfoot Tire & Rubber Co., Akron, Ohio, gyártja, ugyanaz, mely a Wingfoot sarkokat is készíti, amelyért jótállnak, hogy tovább tart, mint bármely más sark.

Neolin Soles

Az Ön pénze biztos ezen bankban.

Az Egyesült Államok kormánya tisztelet-ben tart minden magán jogot, úgy a saját pol-gáraiét mint a külföldi államok alattvalóik. Semmi körülmények között nem foglal le bank-betétet vagy más magán tulajdont, a melyhez a nemzetközi szabályok és ezen ország törvé-nyei nem adnak jogot.

Tartsa pénzét e bankban, a hol biztonság-ban van.

MELLON NATIONAL BANK
KÜLFÖLDI OSZTÁLY. 411-413 FIFTH AVE.,
PITTSBURGH, PA.

BETÉT \$100.000.000 FELÜL.

Fizessen elő a MAGYAR HIRADÓRA, előfizetési ára egy évre \$1.50.

PUSTULJON EL A FÁJDALOM

A ki jól éri magát el tudja venni a legnehezebb munkát is. Minden ember kitérül a betegség ellen védekezni. Egy elhanyagolt hólia komoly bajt okozhat, ha nem lesz rögtön kezelve.

PAIN-EXPELLER

A régi kipróbált háziáru ott legyen minden háznál. A mell-ten, hátfán, és általában levő hólia, reuma, és fájós fájalmak, az izmok vagy izületi összes fájalmak ellen a Pain-Expeller a legjobb eredményt használhattik. Ne hagyja magát becsapni nagyobb üvegekben eladott utánozásokkal. Kerje a legjobbat, a valódi Pain-Expellert. Nezze meg a csomagon a vízjelét és a horgonyos sálkú csomagot utasítsa vissza. Pain-Expeller ára üvegekért 25 és 65 cent. Minden gyógyszertárban kapható. Vagy egyenesen tőlünk megrendelhető.

F. AD. RICHTER & CO.,
71-80 Washington St.,
New York

TESTVÉR! — IDE FIGYELJEN!

TARTOZIK-E MÁR VALAMILYEN EGYLETBE? NEM? ÉS MIÉRT NEM?

Azt mondja, hogy egészséges, hogy dolgozik, hogy van pénze, nem szorul senki segítségére. De jutott-e valaha eszébe, hogy mi lesz vele, ha megbetegszik, ha majd nem bír dolgozni, ha hónapokig fogja az ágyat nyomni, vagy ha örökre nyomorékká lesz valamely szerencsétlenség folytán? Hát azon gondolkodott-e, hogy mi lesz a családból, mi lesz az apró gyermekekből, ha Ön idő előtt kidől az élők sorából, ha idő előtt itt kell hagyni, a kiket szeretett, még pedig minden segítség, minden pénz nélkül? Mert a pénz hamar elfogy, ha beteg az ember, ha nem dolgozik. Mások is voltak már olyan jó helyzetben, mint Ön. Mások is mondták, hogy ne kell nekik senki segítsége, mégis nyomorúságra jutottak, mások kegyemből éltek.

ILYEN SORSRA AKARE ÖN IS JUTNI?

Nem szégyelné magát, hogy mig egészséges volt, mig jól folytak nap-nappai, addig nem gondolkodott jövőjéről, csak a mának élt, hogy holnap majd a mások kegyelméből éljen. Nem fáj a lelke, ha rá gondol, hogy az Ön könnyelműsége miatt — akár beteg, akár ha meghal — ártatlan családja fog nyomorogni, nélkülözni?

Megelőzheti e bajokat, elháríthatja magáról és családjáról a nyomorúságot, ha okosan él, ha bölcsen gondoskodik jövőjéről. Ezt pedig elér-heti úgy, ha egyletbe lép.

Miért kell egyletbe lépnie?

Mert az egylet gondoskodik önről, ha beteg, pénzbeli segílyt ad, ami-kor nem tud dolgozni, kenyeret keresni. De gondoskodik családjáról is az esetre, ha meghal, mert szép összeg készpénzt fizet ki hátramaradt kedve-seinek, hogy ne kellene azoknak mások kegyelem kenyerén tengődni, sem inséget szenvedni.

TESTVÉR! — Legyen hát okos, legyen előrelátó, legyen szeretettel maga és családja iránt! Álljon be egyletbe, hogy a segítség készen legyen mindig az Ön és családja részére, ne késlekedjen! Ki tudja neme lesz-e késő holnap?

És ha már egyletbe lép, lépjen be ezek közül is a legerősebb, a leg-biztosabb és legnagyobb egyletbe:

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETBE, a hol nincs külön kivetés!

Hogy miért a Verhovay Egyletbe álljon be? Kérdezze meg azon sok ezer magyar testvéreit, akik már tagjai ez egyletnek, azok majd megmond-ják Önnek. Vagy kérdezze meg az utazó úgynökeinket, akik meglátogatják Önt is. Vagy írjon Gábor István főtitkárnak, Room 808, Marle Bldg. Haz-leton, Pa., aki szívesen ad Önnek is, másoknak is minden felvilágosítást és tanácsot.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

TEMPLOMSZENTELÉS STAR JUNCTIONBAN.

Husvét hétfőjén nagy ünnepek között szentelték fel a Star Junctioni magyarok Nagyasszonya templomát.

Nemcsak a starjunctioni, hanem az egész vidék magyarságának nagy ünnepe volt husvét hétfőjén. E napon szentelték fel ugyanis Kovács Lajos connellsvillei magyar plebános azt a gyönyörű magyar templomot, mely szemefénye nemcsak a starjunctioni magyarságnak, hanem az egész környéknek, főleg pedig a connellsvillei anyaegyháznak. Mig a magyaroknak nem volt olyan papjuk, mint Kovács Lajos, azon a vidéken, a magyarokat semmibe nem vették. Semmi kulturális intézményük nem volt, s így az amerikai és más nemzetiségű népek előtt sem tudtak semmiféle tekintélyt kifejteni. Kovács Lajos plebános mióta Connellsvillen plebánoskodik, immár a második templomot építette fel azon rövid idő alatt, és nemcsak a templomokat építette fel, de ami a legfőbb teljesítés adósságmentes templomokat adott át a magyarságnak, a hol még az utolsó darab szeg is ki van fizetve. A traugereri és környékbeli hívek azok, akik áldhatják elsősorban, hogy Kovács Lajos lett a connellsvillei plebános, mert ő volt, a ki kivitte a püspöknel, hogy az megengedte, hogy a traugereri és környékbeli magyarok szervezkedhetnek és templomot építhetnek. De ez nem volt elég. Mivel a plebános barátságos viszonyban van a Frick Compánia és a többi bányatársulatokkal, hát a traugereri és környékbeli híveknek a legszebb helyen szerezett ingyen lottókat és te-

metőt, ezenfelül még 500 dollár készpénzt is, úgy hogy mikor a nagy munkája miatt átadta és függetlenítette a traugereri és környéki hitközséget, méltán elmondhatta, hogy egy nagy munkát tudott befejezni. Ezen két templom, ugymint a star junctioni és atraugereri templomokon kívül nem felekezett meg a connellsvillei hitközségről sem és azt Amerika első adósságmentes hitközségévé tette. Az egykor árverésre került connellsvillei templomnak az összes adósságait rendezte, a templomot mesésen berendezte, a plebániát újra bebutorozta, a híveket összeszedte, meg erősítette hitükben és vallásukban. Az elhanyagolt plebánia környékét valóságos paradicsommertté varázsolta, a hol nemrég szemét gödrök voltak, ma rózsák virulnak s finom szőlőskert van, telve szebbnél szebb gyümölcsfákkal és szép pázsittal, a miket megbámulnak nemcsak az idegenek, hanem az amerikaiak is. Nemcsak tehát, hogy az elhanyagolt hitközség újra éledt és a hívek rajongásig szeretik a papjukat, akinek szavát és tanácsát minden kis ügyben is meghallgatják, minden privát és peres ügyekben is papjukhoz fordulnak és messze földekről sereglenek össze a derék magyar bányászok, hogy hitüknek és vallásuknak hódoljanak.

A starjunctioni elhagyott magyarok is áldják a papjukat, aki nekik egy gyönyörű templomot és Magyar Hallt építtet és azokat berendezte úgy, hogy nemcsak minden készpénzen kifizetett, hanem pár száz dollár készpénzt is van már. A hol megértés van a pap és nép között, a hol bizalom uralkodik, ott az Isten áldása is van. Ezt mutatta meg a star junctioni leányegyház, mikor templomát husvét másnapján

olyan ünnepek között szentelték fel, ami még azon a vidéken is ritkaság számba megy.

A templomszentelés napján külön vonatot szállította a népet a starjunctioni állomásra és még 10 óra sem volt, mikor az egyetek sűrű tömegekben zászlóerdővel felvonultak a gyülekezési hely felé. Mintegy 500 magyar jelvényekkel felkészített magyar bányász indult meg 11 órakor a starjunctioni Rákóczy Magyar Rézbanda lelkesítő zenéje mellett a főtérre keresztül a felszentelendő templomig. Elöl ment a Verhovay Egyet 16-ik starjunctioni osztálya, követték: a van meteri Verhovay Egyet 201-ik fiókja, majd a starjunctioni József főherceg egyet 6-ik osztálya, a Connellsvillei Szent Imre anyaegylet, a Leisenringi anyaegylet, a leisenringi József főherceg egyet whitestti osztály, a whitestti református egyet, a whitestti keresztény egyet, a traugereri József főherceg egyet, a Szent Imre Connellsvillei egyet starjunctioni 2-ik fiókja.

Mire a templomhoz ért a menetet, már a templom zsufolásig megtelt hívekkel. A templom előcsarnokában Záborszky István kurátor szép beszéd kíséretében átadta a templomot Kovács Lajos plebánosnak, mire ő megkezdte a szentelési szertartást. Mig a szentelés tartott, a starjunctioni Rákóczy Rézbanda szép egyházi énekeket játszott. Szentelés után a plebános megáldotta a szép főoltárt és a többi egyházi szertartást, mely után nagy misét celebrált. Nagy mise alatt predikációt tartott, melyben kiemelte a starjunctioni buzgó hívek jócságát és hithűségét, minnek eredménye a szép magyar templom. Mire után a templom alatti terebben diszebb volt, mely alatt ismét rézbanda huzta a szebbnél szebb hallgatokat. Az ebédnél főleg kiemelendő, hogy a connellsvillei ifjuság

szolgált az ebédnél, ugyancsak kitett magáért a felszolgálásnál és rendezésnél Gyetvay István a starjunctioni Szent Imre Egyet elnöke. A hűsítőket szorgalmatoskodtak: Katona József, Katona Imre és Takács István. A szakácsnők is kitettek magukért, mert olyan pompás ebédet várták a vendégeket, hogy mindenki a legnagyobb dicséréssel emlékezett meg rólok. Pethő Jánosné, Nagy Péterné és Bodnár Ilona szorgoskodtak a konyhában.

Kijutott a munka főleg a hitközség derék kurátorának Záborszky Istvánnak, akivel együtt buzgózkodtak a többi tisztviselők, u. m. Szalmassy Mihály, Köles Ferenc, Katona József, Csordás János, Banu János, Huszár András. A templomszentelés alkalmával koverter offera volt, a mely és a perselypénz mintegy 400 dollár tisztá bevételt jelent a hitközségnek.

Missió Avellán, Pa. Az avellai plebános Father Merz meghívására Kovács Lajos a múlt héten 2 napos magyar missziót tartott Avellán, a hol a magyar hívek azon részét, a kik még megmaradtak buzgó katolikuskoknak, meggyőntatta és megáldoztatta.

A husvét ünnepek lefolyása Connellsvillen és környékén. Nagy ünnepek között folyt le az idén a husvéti ünnep Connellsvillen. Messze vidékről, még West Virginiából is zarándokoltak e napra Connellsvillere a derék magyar bányászok, hogy eleget tegyenek vallási kötelességeiknek. Nagyszombaton este "Feltámadási ünnep" volt Connellsvillen, mely alatt a sok száz magyar bányász szebbnél szebb husvét éneket énekelt. Vasárnap már a kisrom fiatalember érdeme. De lelkes férfiak és nők gyülekeztek köréjük, hogy minél nagyobb legyen a jövedelem. Bálélnők volt Jósavay János, pénztárnok Simon János, lunchnál és bárnál: Szinyéri András, Brownsvillen győntatott, Ko-

vács Lajos plebános, a hol színvétel szép számban gyűltek össze a derék hívek, hogy husvétot ünnepeljenek. A brownsvillei istentisztelet után Star Junctionba ment a plebános az új templomot szentelni. A connellsvillei hívek jóságát és buzgóságát mi sem jellemzi jobban, mint az a szép adomány és offera, a mely husvétkor befolyt az egyház pénztárába. Magában Connellsvillen közel egy ezer dollár volt a husvét ajándék, persely és különféle adományok összege.

ELJEGYZÉS.

Barnóczki Miklós—Barrillo Erzsike.

McKEESPORT, PA. Barnóczki Miklós, Boston, Pa. magyar farmer fia, Barnóczki István, a ki a francia harcétről, mint fűrer sarzsit viselő tért vissza a husvét hetében eljegyezte Barrillo János, az "Urunk színváltása" gör. kath. egyház pénztárnokának szelid lelkű, bájos leányát, Erzsikét. Az eljegyzés alkalmából sokan gratuláltak a fiatal párnak a jövő páros életéhez.

AZ IFJUSÁG MULATSÁGA.

PITTSBURGH, PA. — Igen jól sikerült táncestélyt rendezett a Hazelwoodi Ifjuság husvét másodnapján. Az ifjuság tulajdonképen 3 fiatalemberből állott Bajnok Károly, Kardos Gyula és Sági Lajosból, a kik minden igyekezetüket latba vették a siker érdekében. A mulatság valóban várakozáson felül sikerült, a mi elsősorban a három fiatalember érdeme. De lelkes férfiak és nők gyülekeztek köréjük, hogy minél nagyobb legyen a jövedelem.

Bálélnők volt Jósavay János, pénztárnok Simon János, lunchnál és bárnál: Szinyéri András, Brownsvillen győntatott, Ko-

Tavaszi Ruhák

Férfiak, Fiatalemberek és Fiúk Részére.

Gyönyörű ruhák férfiak fiatalemberek részére a legutolsó divatok vagy pedig megállapodott viseltek szerint. Ide számítódik Serge Hannels, gyapju és cheviot. Ha ön jó ruhát akar, jöjjön s legyen melegegedett. Ara ..... \$15—35-ig

Pompás választék rendkívül erős ruhákban fiúk részére. Ezen különleges fiú ruhákat csinos vegyített és serge szövettel készítették. Mi juttatunk arról, hogy ön meg lesz elégedve a minőséggel és divattal is. Nagyság 6—18 évesig. Ara ..... \$7.50—\$15-ig

Kérjen mindig magyar tolmácsot.

THE ROSENBAUM CO.
"THE STORE AHEAD IN THE CITY AHEAD"
Specially Discounted Stamps Redeemable in Merchandise or Cash
PITTSBURGH, PA.

Téglássy Pál, Kovács István és Oláh Tamás, ajtóőrök Konyha János és Jesó Mihály, ruhatárnál Kanócz Mihály.

Jósavay János és neje himzett párnát ajándékoztak, melynek ki sorsolásából 13.66 jött be. Virágot ajándékoztak: Kalassay Etel és Sárika, Szilágyi Ilon, Iván Erzsébet, Bene Ilon, Baló Erzsébet és Olasz Boriska.

A mulatság tiszta jövedelme 200 dollár, melyet t pittsburghi református egyház pénztárába jutottak. Minél több ilyen sikert.

Ajánlja barátainak a legjobb magyar lapot, a **MAGYAR HIRADÓT**, előfizetési ára egy évre csupán \$1.50.

ÜZENET A TULVILÁGBÓL

a címe annak az új regénynek, mely a Detektiv Regénytár 11-ik füzetében kezdődik Egy halálra ítélt rab csodás esetét találjuk ebben az új regényben, kinek megjelenik a felesége szelleme épen akkor, midőn Pálffy detektiv meglepően érdekes felfedezést tesz a halálraitelt bünyében.

Az új regény épen úgy lebilincseli az érdeklődést, mint a már megjelent nagyszerű és minden ízében pompás regény, mely „A PUPPOS vagy a magyar DETEKTIVEK királya” címet viseli. Ebben a mesés nagy regényben megtalálja az olvasó mindazt, ami a bűnügyi történeteket a mai világban oly népszerűvé és kapósakká teszik.

A puppos vagy a magyar detektivek királya című, közel 400 oldalas nagy regényben három bűnügy kapcsolódik össze, mely bűnügyeket egy valóságos lángésszel megáldott gonosztevő hajtja és hajtja végre s oly páratlanul álló tudással és szakértelemmel követik el ezeket a bűntetteket, hogy szinte kételkedünk abban, vajon lehet-e megoldani a bűntetteket.

Lélegzet visszafojtva lessük a regény fejleményeit, bonyodalmait s látjuk, mint rakja össze, mint építi fel a legnagyobb magyar detektiv, Pálffy Zsigmond, egy szerves, egy tökéletes egészzé. A nagy magyar detektiv páratlan tudása, tapasztalata azonban diadalmaskodik a szinte áthághatatlannak látszó akadályokon s az igazság teljes didára jut.

Ilyen nagyszerű regényt még nem adtak soha az amerikai magyarság kezébe, mint a milyen „A puppos vagy a magyar detektivek királya” és azon regények melyek az elsőt követik a Detektiv Regénytárban. Az „Üzenet a tulvilágról” sem áll azonban a „Pupos” mögött s épen olyan érdeklődésre számíthat mint az.

Az Egyesült Államok minden részében páratlan érdeklődés kíséri detektiv történeteinket. Olvassa tehát Ön is s gyönyörködje azokban. Ha csupán első regényünket „A puppos vagy a magyar detektivek királya” című történetünket akarja, úgy küldjön be egy dollár 10 centet s posta fordultával megküldjük. Detektiv Regénytár egy füzeté 10 cent, egy egész évre tehát 5 dollár-20 cent. AKI AZONBAN 4 DOLLÁRT EGYSZERRE BEKÜLD, AZ MEGKAPJA EGY TELJES ÉVEN KERESZTÜL, REGÉNYÜNK MINDEN EGYES SZÁMÁT HETENKÉNT HÁZÁHOZ SZÁLLITVA, VAGYIS MEGKAPJA AZ ÖSSZES 52 FÜZETET.

Küldje még ma be az előfizetését, hogy minél hamarabb olvashassa a pompás nagy regényeket. Minden pézt küldjön erre a címre:

4803 SECOND AVE.,

Hungaria Könyvnyomda

PITTSBURGH, PA.

MAGYAR HUNGARIAN

BÁNYÁSZ MINER

AZ 5-IK KERÜLET BÁNYÁSZAI UJRA KÖVETELIK A DRÁGASÁG CSÖKKENTÉSÉT.

A csökkenteni sehogysem akaró drágaság ügye egyre jobban foglalkoztatja az ország bányászait, a kiket nemcsak az a lehetőség fenyeget, hogy a jövőben a béreikből is lecsapnak, hanem máris érzik a háboru utáni nehézségeket azzal, hogy nagyon rendetlenül és keveset dolgoznak. A pennsylvaniai vagy másnéven ötödik uniókerület most megmozdult s fölemelte a szavát a nép állandó és rendszeres fosztogatása ellen s fölszólítja a Congressust, hogy büntetőintézkedéssel sújtsa azokat, a kik a maguk igazgatása alá akarják hajtani az ország élelmiszer piacát, hogy az árakat tetszés szerint diktálhassák a népnek.

Az ötödik kerület az unió egyik legnagyobb legfontosabb és legtekintélyesebb kerülete s így szava sokat nyom a latban. 50 ezer bányász tartozik hozzá, a kik végtelen elkeseredéssel látják, hogy az ország élelmiszer piacán még ma is ugyanazok az uszorások uralkodnak, a kik eddig is uralták a helyzetet s akiknek a hatalma és ereje elég nagy ahhoz, hogy semmiféle törvényes intézkedés ne fogjon rajtuk. Az ötödik kerület körlevélét el fogják juttatni az unió valamennyi fiókjához, úgy hogy a felszólításról az uniónak mind a félmillió tagja tudomást fog szerezni.

Hasonlóképen elküldik a határozat szövegét Wilson elnöknek, az állam kormányzójának és kongresszusi képviselőinek és a kongresszus valamennyi tagjának.

A határozat lényege a következő:
Az ötödik uniókerület bányászai felszólítják Pennsylvánia állam kormányzóját, az elnököt, a kongresszus valamennyi tagját, és az egyes erre hivatott bizottságokat, hogy minden késelem nélkül, azonnal fogjanak hozzá a drágaság kérdésének megoldásához, hogy az ország népének nyugalma legyen végre valahára az élelmiszer királyok fosztogatásaitól. Hozzanak azonnal olyan törvényeket és rendeleteket, a melyek alkalmasak legyenek arra, hogy nagyarányú áreszállítás történjen az élelmiszerek terén. Gondoskodjanak továbbá arról, hogyha egyszer az árakat sikerült elegendőképpen lecsökkenteni azok többé ne meheessenek föl újra, hanem, a mennyire csak lehetséges, állandósítsa legyenek.

Fölszólítják továbbá az elnököt és az igazságügy-minisztert, hogy azonnal oszlassák föl és szüntessék meg azt a chicagói testületet, a mely tetszése szerint teszi drágábbá vagy olcsóbbá a vaját. Az igazság az ugyanis, hogy ez a pár emberről álló testület határozza meg, hogy mi legyen a vaj ára az egész országban. Ez a chicagói testület nem egyéb, mint utóda annak az elgini testületnek, a melynek működését nem olyan régen maga a kormány jelentette ki tilosnak és törvénytelennek s a melyet maga a kormány oszlaltott föl abban a reményben, hogy jól tesz ezáltal az ország népének. A testület fölcszlott ugyan, de el nem pusztult. A tagok egyszerűen átmentek Chicagoba és ott másnéven újra előlöl kezdtek gyalázatos működésüket.

A háboru már több mint négy és fél hónapja megszünt ugyan, de ennek a magában véve öröndetes ténynek sem az állam, sem az ország népe még eddig semmi hasznát sem látta. A háboru alatt óriási módon megnövekedett árak egyáltalában nem szálltak le s az élelem, a ruházat, cipő stb. nemcsak nem lett olcsóbb, hanem igen sok esetben sokkal drágább lett, mint a háboru alatt volt. Hasztalanul volt dús gazdag termése az országnak a két legutolsó esztendőben s a magtárak hiába vannak rogyásig megrakva mindennel, a drágaság egyre növekszik.

A nép körében a zugolódás és elégedetlenség egyre nagyobb a csökkenteni nem akaró drágaság miatt. A nép úgy látja, hogy sok esetben nemhogy könnyiténének a terhein, de még inkább növelni akarják azokat s nem törődnek vele, hogy rengeteg sok ember egyáltalában nem dolgozik máma s igen nagy azoknak a száma is, a kik a mindennapi kenyérrelvélőt is alig tudják megkeresni.

Az ötödik unió kerület tagjai tehát a lehető legnagyobb erővel tiltakoznak a mostani siralmas állapotok ellen s követelik, hogy a kongresszus azonnal hozzon olyan törvényeket, a melyek szigorú és pénzzel meg nem váltható büntetéseket rónak azokra, a kik továbbra is uralni akarják az élelmiszerpiacot.

A kerület tagjai ezenel megfogadják, hogy csakis olyan dolgokat fognak vásárolni, a melyek föltétlenül szükségesek az élet fönttartására és hust. tojást, vaját stb. csakis a legkritikább esetben vásárolnak, mindaddig, amíg ezen cikkeknak az ára méltányos nem lesz; fölszólítják az állam és az ország többi lakóit is, hogy hasonlóképpen cselekedjenek s a drágaság elleni tiltakozásukat juttassák el a törvényhozás tagjaihoz.

A tiltakozás elhangzott, a határozat el is ment, de hogy lesz-e valami fogantatja, azt csak a jövő tudja megmondani. Az ország törvényhozói ugylátszik, sokkal jobban el vannak foglalva a pártpolitikával, semhogy az ilyen apróságokkal törődjenek, mint az ország népének rendszeres fosztogatása s a mesterséges árdragítás lehetetlené tétele.

Az idő azonban bizonyosan el fog jönni valamikor, a mikor itt, a demokrácia hazájában is adni fognak valamit a nép akarataira.

A FELROBBANT GÖZKAZÁN ÁLDOZATAL.

SHELANDOAH, PA. — Az itteni egyik bányában végzetes szerencsétlenség történt. Az egyik gőzkazán fölrobbant és két embert azonnal megölt, hetet pedig súlyosan megsebesített. Az emberek valamennyien a kazánházban voltak alkalmazva, mint firemenek. A szerencsétlenséget teljesen eltemette a sok tonnányi törmelék. A robbanás következtében a kazán is kizozdult helyéből és 25 lábnyira tovább ment.

AHOL CSALNAK AZ ADÓVAL

POTTSVILLE, PA. — A környék polgárai maguk között egy egyesületet akartottak, azzal a céllal, hogy az adózó nép érdekeit oltalmazzák s igazságszolgálatot tegyék az adókövetést, olyanformán, hogy senkit túlságosan ne adóztassanak meg, de viszont a gazdagok se meneküljenek meg a túlságosan alacsony adóval. Ez a szöveget most azzal vádolja meg az adóbeosztó, hogy a Schuykill megyei szenterületek értékét túlságosan alacsonyra becsülték. A polgárság azt követeli, hogy a bírtokokat legalább 200 millióval többre kell értékelni s ennek az új értékelésnek megfelelően megadóztatni.

LEZÁRJÁK A KOKSZ- KEMENCÉKET.

Connellsville táján egyre nagyobb számmal oltják ki a kokszkemencéket. Pittsburgban is megtörtént, a mire még sohasem volt példa, hogy kioltották a hazelwoodi koksztelep minden kemencéjét, de Brownsville vidékéről is az a hír jön, hogy ott is minden nap százával oltják ki a kemencéket. A milliomos szakértők a nagy győzelmi vacsorák alkalmával egyebet sem csinálnak, mint jó szolgátják azt a nagyszerű jó világot, a mely nemsokára jönni fog az Egyesült Államok számára, de bár ez a jó világ nem igen mutatkozik, a szegény keresetnélkül maradt munkás-emberek egyebet nem tehetnek, minthogy ők is ezzel biztatják magukat és várják a beigért boldog világot.

A bányászok helyzete általában most sem javult. Imitt-amott ugyan hallatszik, hogy ez a bánya is, amaz is megindult, de a nagy többség még most is csak összevissza dolgozik.

A GYUJTOGATÓ OROSZ BÁNYÁSZ.

BLAIRSVILLE, PA. — Aprilis 5-én történt, hogy az egyik itteni bánya külső építményei

porig égtek. Mivel nyilvánvaló volt, hogy a tüzet gyújtogatás okozta, a nyomozás azonnal ebben az irányban indult meg. A tettest el is fogták egy fiatal orosz bányász személyében, a kinek bűnügyi tárgyalását most tartották meg. A költségeken kívül 500 dollár bírságra ítélték és nem kevesebb, mint három évi és nem több, mint hét évi börtönrre ítélték. Nevezetes, hogy a bányász orosz mi készítette az épületek fölgujjtására. Régióta tartozott már a burda árával a burdos asszonynak, a ki, amikor látta, hogy sehogysz tudja megkapni a pénzt tőle, a kompánia irodájában a keresetéből lefogatta az összeget. Az orosz erre annyira felbőszült, hogy bosszút esküdt a kompánia ellen és esküjét az épületek fölgujjtásával tartotta meg.

MUNKAHIREK A BÁNYÁK VILÁGÁBÓL.

CANONSBURG, PA. — Rövid idővel ezelőt Canonsburgban sem valami nagyszerűek voltak a munkaviszonyok, mert a pléngyár is csökkentette az üzemet, a bányákban pedig alig egy-két napot dolgoztak hetenként. A bányászok reménye, hogy a helyzet hamarosan meg fog változni, most már valóra vált, mert a gyárral együtt a bányák is rendszeresen dolgoznak most már.

CORAL, PA. — Megemlékeztünk róla, hogy ezen a plézen sztrájk van, a mely onnan eredt, hogy a kompánia nem akarja megengedni a plézen az unió szervezését. A sztrájk megvan az az érdekessége, hogy a kompánia többet fizet a bányászoknak, mint az unió megállapított bérei, de az emberek mégis sztrájkolnak, mert nem akarják eltérni, hogy a kompánia beleavatkozzék szervezési jogukba s megakadályozza az unió osztályának megalakulását.

A sztrájkoló bányászok szokás szerint gyakran tartanak parádés fölvoúlásokat s egy alkalommal holtra ijesztették a közeli Homer City lakosságát, a kik között valaki azt a hírt terjesztette el, hogy bolshevik izgatók tüzelik a sztrájkolókat s nemsokára véres zendülést fognak rendezni. A jámbor homer cityi nép tehát a rémhírek hatása alatt biztosra vette, hogy a közelgő csapat nem más, mint a beigért vérszomjas bolshevik banda. Az ijedősbek kihívták Indianából az állami katonaság egy részét, hogy a zendülőkkel szemben megvédelmezzék őket. A nép ijedten menekült a házakba, a mikor az állítólagos bolshevik megjelentek a láthatáron, de lassankint előbujtak, amikor látták, hogy a tüntetők csak békeséges bányászok, a kiknek eszük ágában sincs a

garázdálkodás. A tüntetés teljesen rendben folyt le.

Az sem igaz, hogy a sztrájkolóknak elöl a vörös zászlót vitték volna, vagy hogy az amerikai zászlót vörössel húzták volna át.

A gyár hivatalnokai természetesen mindent elkövetnek, hogy véget vessenek a sztrájknak s ijesztgetik az embereket, hogy az unió megszervezése esetén sokkal kevesebbet fognak keresni, mint eddig kerestek s még ennek tetejébe havonta az uniónak adandó tagsági járulékokat is meg kell fizetniük. Ezek az érvek azonban nem hatnak az emberekre, mert a sztrájk tovább tart s nem is fog megszűnni addig, míg a bányászok követelése teljesítve nincs.

Ha nyomtatványra van szükség, írjon erre a címre: — Magyar Híradó, 4805-2nd Ave.

A legjobbat kapja.

EZT OLVASSA EL!

Minden olvasónk írja meg, hogy a plézen milyenek a munka és megélhetési viszonyok!

Ismételten felszólítjuk bányász olvasóinkat, hogy írják meg nekünk, milyenek a munka és megélhetési viszonyok azon a plézen, a hol dolgoznak.

Akar-e tagja lenni egy szilárd alapon álló s a legnagyobb körütekintéssel vezetett magyar bányász egyletnek? Ha igen, lépjen be a

Leisenringi Első Magyar Betegsegélyző Egyletbe,

mely már 27 év óta végez áldásos munkát egyleti téren és sok özvegyet és árvát vigasztalt már meg. — Az egyletnek jelenleg van 627 tagja és 17 osztálya. — Beállási díj 5 dollár, tömeges csatlakozás esetén 3 dollár. — 12 taggal fiók alapítható. Havi tagsági díj \$1.25, melynek ellenében 6 dollár heti betegsegélyt és 600 dollár haláleseti díjat fizet.

Bővebb felvilágosításért forduljon ezen címre:

TÓTH FERENCZ, központi titkár
BOX 188, CONNELLSVILLE, PA.

Aki megteszi ezt, nem nekünk tesz vele szívességet, hanem a többi bányásztársának, a kik közül nagyon sokan munkanélküli vannak s a kik legtöbbször nem tudjuk, hogy hová forduljanak fölvilágosításért. Akadhat olyan hely, a hol még mindig vesznek föl új embereket s így sok bányász, különösen ha közel lakik az ilyen bányához, nagy köszönettel venné, ha munkástársa révén szerezné tudomást róla, azt a helyet pedig elkerülné, a melyről tudja, hogy ott nem lenne keresni valója.

Mai számunkban az olvasók találnak egy néhány ilyen munkahírt, a melyeket olyan magyar bányászok küldtek be, a kik nemcsak magukra gondoltak, hanem munkás bajtársaikra is.

Tartsanak össze a magyar bányászok is és adják meg legalább egymásnak azt a segítséget, a mit a mai nehéz körülmények között adhatnak.

UJ KÉPVISELŐNK.

Értesítjük ALLEGHENY-ben lakó honfitársainkat, hogy lapunk ottani képviselőjét

CSATLÓS MARTON ur vállalta el, ki fel van hatalmazva előfizetések felvételére s azok nyugtázására. A közismert és népszerű Csatlós Márton fel fogja keresni Allegheny egész magyarságát, hogy a legjobb magyar hetilapnak, a Magyar Híradónak zászlója alá sorakoztassa őket. Kerjük, fogadják őt szívesen mindenütt.

Hazafias üdvözléttel a MAGYAR HIRADÓ kiadóhivatala.

Az egész világ bámulja azt az óriási sikert,

amelyet a **PARTOLA**

hashajtó, vér és gyomortisztító cukorkák elérnek.

Nincsen ma már olyan ember, aki ne ismerné és ne tartaná kéznél a **PARTOLÁT**

FÉRFIAKNAK áldás a PARTOLA
NŐKNÉL életszücséget a PARTOLA.

GYERMEKEKNEK élvezet a PARTOLA.

A PARTOLA ÁRA: nagy dobozonként 1 dollár.
hat nagy dobozzal csak 5 dollár.

RENDELJEN BELŐLE MEG MÁ A PARTOLA FELTALÁLÓJÁNÁL ÉS EGYEDÜLI KÉSZÍTŐJÉNÉL E CIM ALATT:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

INGYEN DISZES FALINAPTÁR!

Vágja ki ezt a szelvényt, mellékelje rendeléséhez és ingyen kapja meg az 1919. évre szóló diszes kiállítású oljafestményi falinaptárt.

Keresetén, a res, talált va alkalmánát n magánalkalmaz butorított szo tartási cikk, h 3-szor 60c, h felül minden ntán, 1 cent.

Feltűnő bet nek agátóra l el egy incsbv. Fekete betl ért a fenti ár Eladás, háza adása, biztosít teles, eljegyz né nyilatkozat levelezés, ház kur, társat k vagy ház, es vagy szalonh szer 60c, 3-4 husz szón fe Feltűnő be nek agátóra l el egy incsbv. Feltűnő be tésnek agátóra sekért a fent tük.

Egyleti és két cent szá detés ára 25c Feltűnőbb fér el egy in Fekete betl ért a fenti ár tük.

Bankár és ügy, gyógyás zetesel, mun bányába, m lan, telepítés 3-szor 70c, 8 husz szón fe megjelenés u

PRAG A Greenfi A nép 4014 S

SANT CAPUL MID

B

Az ig Gyors-FÉRFI

Minde Fizeszen e ra. Egy é

A huzár megjelent.

Portyáznak és befertünk pihenni. Tessenek helyet foglalni. Pistá!

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

A huzár megjelent.

KIS HIRDETESEK

Keresés, ellátás nyar vagy ke... Eladás, házak vagy lakások berbe... Feltűnő betűkből szedett hirdete...

ELADÓ egy jól berendezett grocery és butcherüzlet Kenmore, O...

FORDÍTÁSOKAT gyorran és pontosan végzünk an... MAGYARÓL ANGOLRA...

Mindenki megtanulhatja a bor... Munkáért, kérték a felvilágosítást...

HÁZASSÁG. Egy 35 éves férfi keres egy 25-35 év közötti nőt házvezetőnőnek...

HÁZASSÁG. Egy 32 éves özvegy iparosné házvezetőnői állást keres...

Fizessen elő a MAGYAR HIRADÓRA, előfizetési ára: egy évre \$1.50.

Óvakodjon megbízhatatlan LIBERTY BOND vásárlóktól, ha őket kevesebb összeg ajánlanak fel...

Világpolgárság és Állampolgárság.

Irta: H. H. Mellenthin. Fordította: Székely Sándor, brownsvillei, Pa. ref. lelkész.

(Folytatás.) Az a gondolat, hogy Németország a kisebb északi államokkal államszövetségbe kerül...

A tervezett közép-európai-ázsiai gazdasági szövetségnek is a szövetségi gondolat volt a szülője. A szövetségi terület az Északi tengertől az Indiai óceánig fektült volna...

A nagyok hatalmaának a kicsinyekkel szemben való viselkedési lehetősége elelni is irányulhat a nemzetek ligája...

A világpolgárságának győzelme az állampolgárság felett, a

megvalósításában jelentkezik, annyiban is forradalomserűlő hat, hogy az eddig érvényes népjogi rendet alaposan változtatásnak veti alá...

Az új eszmék is, a melyek a világszövetségben alkalmazásra lennek, leszaknának olyan dolgok, ami korhadt volt...

Az összes államok szövetségének, mint világalállamszövetségnek vagy világszövetségállamnak létesítésével, a melyben...

A világpolgárságának győzelme az állampolgárság felett, a

PHOENIXVILLEI HIREK.

Közi Szegedy R. Gyula.

Ijfan a sirba. A napokban temették el Rohály András, Gönczruszka, Abauj megyéből...

Holttetemeit az egész Phoenixville magyarsága részvétele mellett kísérték utolsó útjára.

A bánatos szülők egyetlen vigaszra a most néhány nap előtt született szép kis fiuk, a ki József névre kereszteltetett...

Temetés. Bodor Lajos 63 éves honfitársunkat szolgáltatta el...

A BROWNSVILLEI, PA. S VI-DEKI REF. EGYHAZ KÖRÉBÖL. Keresztelesek. VESTABURG, PA. — Szopó Ferenc Kistráthi (Ung m.) és Ju

Vertical text on the left margin: s a leg-bányász... letbe, ... tően és egyletnek... 2 taggal... ellenében... ti díjat... E, PA. ... a magyar... meg leg... a segítsé... nehéz körül... hatnak.

Vertical text on the left margin: l-rt, ... ARTOLA. ... YEDÜLI ... K. N. Y.

184 — Mit hallottál? — Hat bizony sokat. — De mégis, mi? — folytatva az öreg ember és közelebb lépett. — Hat bizony azt hallottam az oroszok közt, hogy erős fagy járja, meg hogy a Beszkrileken hó esett. — Egyebet nem hallottál? — A magamfajta szegény ember mit hallhat egyebet a maga fagyjáról? De ha megengedhetek, hogy ott az istállóvegybe azon a halom szalmán egyet pihenek, jó szívvél veszem. — Meg se várta a felelet, odament, befurta magát a szalmába s elaludt. — A nap már lefele hajlott, mikor kidugta a fejét. Messziről ledobogás hallatszott. Egy ugrással bent volt az istállóban. Látta, hogy az országúttól hatvenc méterre drágonyos fordult be a kaszély udvarára. Mikor az ámbitus előtt föllétek, Szabó Gerzson kijött az istállóból a rekettyés fele somfordált, a mögött átvigort egy árkon, végiment a réven, el-tunt egy kis erdőben. — A drágonyos csapatból leszállt egy főhadnagy és egy hadnagy s pengő sarkantyúval az ámbitusra mentek, a hol senki sem volt. — Jó napot a ház gazdájának! — kiáltott a főhadnagy s nehez karjával megdöngölte a kőköcska-kat. — Az a jó kitanul s megjelent Dehenessy. — Jó napot a ház vendégének is. — Kéremmed Dehenessy Miklós? — Az VAGYOK. — Bronsard főhadnagy. Waller hadnagy. — Mi tetszik? — Portyáznak és betérünk pihenni. — Tessenek helyet helyet foglalni. Pisla! — A huszár megjelent.

185 — Mi történt? — kérdez az ezredes, a ki lesietett az udvarra. — Semmi, — felelt a főhadnagy, — csak a száműzött haza gondolata vonult végig a katonák lelkén s köszöntöttek. — KURUC IDŐKBÖL. — Északról jött ember. — Most éppen kétszáz esztendeje épp így zsendült a tavasz zöldje síkon, hegyen völgyön... és épp úgy zsendültek meg a remények, vágyak, álmok a szivekben. — A hogy a muzulmán kelet felé fordult, mikor imádkozik, úgy fordult a magyar észak felé, mikor lelkét áhítat szállta meg, s könyörgéssel közelített Istenéhez. — Észak felől várta a Megváltót. — Emberek rég elporladtak, a nagy, hires vitézek tudja az ég merre alusszák örök álmukat, s hol vannak ránk, két század múltán élő viadéka, hogy beszámoljunk vele, miképen gazdálkodtunk az örökösseggel, melyet, megtervén sőtét sirjukba, ránk hagy-tak. — Ók elmultanak. De ime a tavasz visszatér, mint akkor, a rügyek fakadtak, mint akkor, a virágok színpompája napról-napra jobban tarkítja a földet: és épp ilyen frissen fakad föl szíveinkben az emlé-kezet, mint a repkény szeliden körülöteli a várom-ladékokat s virággal hinti be az elfeledett sírokat. — Jertek és emlékezzetek velem testvéreim, ma-gyarok, kik bármely felekezethez és nemzetiséghez tartoztatok is e hazában, mint nemem együtt örö-kösei vagytok Rákóczi hős harcainak, bus szenvedé-déseinek hazatánuul pihenő szent harmvainak. — Odafent Ugocsa, Bereg, Ung vármegyében kü-

186 — A főhadnagy magyarul ember volt s amulva hall-gatta a suszter árulását: hogyan szökött ki éjjel a kaszárnyából három baka, bocsánatot kérni Kos-suth szobráról. — A fickó még be sem fejezte, mikor egy olyan pofont kapott a főhadnagytól, hogy a fainak tán-torodott. — Hazudsz gazember! — kiáltott a főhadnagy, — alaváló hazugság az egész, s ha bárkinek egy szót mersz szólni, harmincnapot egyest kapsz, vasba verve. Megértetted? — Takarodjál! — Az áruló eltorodott. — ... Az egész ezred lent volt az udvaron, s apró csapatokban ide-oda masírozott, vagy szabad torna-gyakorlatokat végezett. — Hirtelen tengerzúgáshoz hasonló moraj hallat-tott a távolból, s egyre közelebb jött. Az egyetem-i ifjak vitézként koszorúkat Kossuth-szobrára s tíz-ezer fonyi tömeg kísérte őket. — Egyszerre csak rázendítették: — Isten áldd meg a magyart Jókéddvel, bőséggel, Nyujts feléje védő kart, Ha küzd ellenséggel.

187 — Matalmasan szállt ég felé az imádság. — Egyszerre csak kitarult egy a kaszárnya udvará-ra szögölő ablak s egy éles hang elküldte: — Vigyázz! Tiszkelegi! — Ötszáz katoná egyszerre stellungba vágta ma-gát s tisztelgett vagy szalutált a szerint, hogy volt-e puskája vagy nem. A tiszteteket is lenyűgözte a pillá-nat nagyszerűsége, ók sem mozdultak és nem is szö-láltak. A Himnusz mennydörögése elhalt a messze-ségben.

hász Juliánna (Ung m.) születési házaspár fia Mihály nevet kapott. A keresztelőt tisztelt Medve József és neje szül. Ju-hász Rozália daistowni (Pa.) lakosok töltötték be.

LA BELLE, PA. — Simon János bátfai (Ung m.) és No-vák Erzsébet palágyi (Ung m.) illetőségű szülők fia József nevet nyert. Keresztzők lettek: Smajda Péter feredericktowni (Pa.) és neje szül. Kenyhercz Eszter pallói (Ung m.) lakosok.

WEST PROWNSVILLE, PA. — Horváth János nyrbátori (Szabolcs m.) és Holézi Bor-bála fanciesali (Abauj-Torna m.) származású hitvestársak fia Dezső és Zoltán nevre kereszteltetett. Keresztzők gyanánt Kovács József és neje szül. Szilvási Paulin californiai (Pa.) lakosok szerepeltek.

Ünnepek után.

Egyháznak fennállásának ide je alatt egy alkalommal se volt templomunk annyira zsúfolt, mint husvét első napjának reggelén, amikor az egybesereglett hívek száma megközelítette a háromszázat. Az urvacserával, a melynek jegyeit Husz Sándor főgondnok és neje adták 143 személy élt. Perselyben és kisborítékos adományban 189 dollár és 73 cent gyűlt be. Itt említtük meg, hogy az iskolahelyiségben egy női pénztárca találatot, a melyet józsef és igazolt tulajdonosa a lelkésznél vehet át.

Parókia-ügy.

A régebben szőnyegen levő lelkész lak építésé immár a megvalósulás utjára jutott. Ugyanis a vállalkozó befizette a pince és fundamentum kiadását, s így remény van rá, hogy igérete szerint 3 hónap alatt elvégzet tesz köteletségének. Most csak az szükséges, hogy a hívek szívvel-lellekkel karolják fel a mozgalmat. Ne várjon senki

másokra, hanem követve az eddigi jó példákat, mindenki legjobban belátása szerint cselekedjen. A segítés munkájából részét kiki háromféle módon veheti ki, még pedig vagy a célra eszközölt adománnyal, vagy kölcsönösszeg nyújtásával avagy mindkettővel.

Legutóbb a következők adakoztak ez alapra: Husz Sándor egy drb 50 dollár értékű Liberty bondot, Osváth Imre 25 dollárt, Matkó Bénéiamin 10 dollárt, Dezső Gábor 10 dollárt, Erdei János (Pittsburgh, Pa.) 5 dollárt. Kamatmentes kölcsönöket folyosítottak: Kovács Béni két 50 dollár Liberty bondot, Hermán János két 50 dolláros Liberty bondot, Andó Pál (East Millsboro, Pa.) 200 dollár készpénz, Rónay (Fayette City, Pa.) egy drb. 100 dolláros Liberty bondot, Várady Istváné 100 dollár készpénz és Székely Sándor egy drb. 50 dolláros Liberty bondot.

Értesítés.

B. tudomásukra hozom a brownsvillei és környéki protestánsoknak, miszerint ideiglenesen a Brown street 30 szám alá költöztem át, a hol csak a parókia elkészültéig fogok maradni. Ugy a postacím, mint a telefonszám a régi. Vagyok atyafiságos szeretettel: Székely Sándor, református lelkész. P. O. Box 533. Telefon: 559 Bell.

NEVNAPI ESTÉLY.

McKEESPORT, PA. — Husvét keddjén, a Ferrý Alleen lakó Kresznóczy György és Mikó György kedélyes hangulatban tartották meg a György estét. Ezen estélyen több jóbarát és ismerősök vettek részt s emlekezettessé azzal tették, hogy az összejött jóbarátok jótékony ságot is gyakoroltak, mert nemcsak mulattak, hanem ez alkalommal 11 dollárt adtak össze

az "Urunkszávjatósza" magyar gör. kátholikus templomra. Az ünnepléyen a következők voltak jelen. Lőrincz András, Lőrincz János, Tógyer József, Sopronyi László, Kapu Mihály, Juhász András, Barillo András, Juha Mihály, Sata János, Stefán Gusztáv, Korponai Sándor, Komz Gyula, e két utóbbi Springdaleról.

Az Első Kohányi Tihamér Amerikai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Betegsegélyző és Munkás Szövetkezet-től.

GYÁSZJELENTÉS.

Egyetünk főtisztikara szomorodott szívvel jelenti, hogy Mucsán György tagtestvérünk 1919 február hó 11-én a 7-ik számú osztálynál Roda, Va., a bányában történő kő zuzódás következtében elhunyt. Legyen alma csendes az idegen hantok alatt.

Mindezen gyászjelentésből ki folyólag felhívom a tagtestvéreim figyelmét, hogy alapszabályunk értelmében az \$1.00 haláleseti díjat legyennek szívesen beszédni és azt 30 nap alatt a főtisztikarhoz beszolgáltatni, 1919 május hó 1-ől kezdődleg, 1919 június hó 30-ig a következő címmre: Sipos Gyula, Box No. 420, Homer City, Pa. Minden tagtestvér tartssa kötelességének ezen felhívást teljesíteni.

Tagtestvéri tisztelettel SIPOS GYULA, titkár.

GYÁSZJELENTÉS.

Egyetünk főtisztikara szomorodott szívvel jelenti, hogy Kardos Dánielné tagtestvérünk 1919 március hó 3-án, a 16-ik számú osztálynál Ethel, W. Va. operáció következtében elhunyt. Legyen alma csendes az idegen hantok alatt.

Mindezen gyászjelentésből ki

folyólag felhívom a tagtestvéreim figyelmét, hogy alapszabályunk értelmében az \$1.00 haláleseti díjat legyennek szívesen beszédni és azt 30 nap alatt a főtisztikarhoz beszolgáltatni, 1919 május hó 1-ől kezdődleg, 1919 június hó 1-iga következő címmre Sipos Gyula, főtítkár Box No. 420, Homer City, Pa.

Minden tagtestvér tartssa szigorú kötelességének ezen felhívást teljesíteni.

Tagtestvéri tisztelettel SIPOS GYULA, titkár.

Vegyük tudomásul a tagtestvérek, hogy a jelenlegi időben Kardos Dánielné halálesete az utolsó, tehát kéretnek a tagtestvérek, hogy legyennek szívesek ezen halálesetet beküldeni, mert ezzel csakis testvéri kötelességüket teljesítik.

Azon reményben, hogy az ilyen gyakori haláleseti kivételek megszűntek tagtestvéreink között, az egylet megbízásából maradtam

ZUREK JÁNOS, elnök, SIPOS GYULA, titkár.

ÜZENETEK AZ ÓHAZÁBÓL.

A Vörös Kereszt pittsburghi irodájában, Union Arcade Bldg 401 számú szoba, a következőknek van üzenetük az óhazából: Szakács József Coraopolis, Pa., Vida András (Glassmore, Pa.), Kozma Károly (Springdale, Pa.), Matyika János, Box 29, Large, Pa., Korbély Lajos, 1607 Kansas St., Pittsburgh, Pa. H a jelentkeznek, megkapják az üzenetet.

A Pittsburgh és Vidéki Magyar Ref. Segélyző és Egyházi Egylet. Alakult 1895-ben.

Pittsburgh legrégebb, leg-

jobb alapokon álló, elvállalt kötelezettségeit mindig pontosan teljesíti egylet.

Beteg tagjait 13 héti heti hét dollár, és 13 héti 3 dollár 50 cent segélyben részesíti. Temetési segélyt az elhalt tagok után 100 dollár.

Amennyiben az egylet központi kezelése alatt áll, az igazolt segélyek a lehető leggyorsabban utaltatnak ki.

Felvételi díjak: 16 évtől 25-ig \$2.50, 25 évtől 35-ig \$3.00, 35 évtől 40-ig \$3.50, 40 évtől 45-ig \$4.00. Tagsági díj negyedévenként 25 cent, havi díj 85 cent.

KALAUZ.

Főtisztikár. Diszelnök Nt. Kalasay Sándor esperes, főelnök Hornyák András, főal-elnök Zákány Albert, főkönyvelő Kovács Miklós, 1316 East St., N. S. Pittsburgh, Pa., főpénztárnok Eszlári András, 2930 Harkness Alley S. S., Pittsburgh, Pa., főellenőr T. Kovács György, 4806 Second Avenue, Pittsburgh, Pa., főszámvizsgáló Bazin István, Estu András, V. Petro József.

- 1. Anyaegylet, Jevyó: Gáll István, 5025 Langhorn St., Pittsburgh, Pa. 2. Buffalo, N. Y. Jevyó: Waszily János, 11 Pulasky St., Buffalo, N. Y. 3. Bruceton, Pa. Jevyó: Almási József, Box 107, Bruceton, Pa. 4. Monongahela, Pa. Jevyó: Lenárt Károly, Box 346, Monongahela, Penna. 5. Willock, Pa. Jevyó: Veres József, Box 182, Willock, Pa. 6. Whittett, Pa. Jevyó: Gyüre Péter, Box 151, Whittett, Pa. 7. Travessyn, Pa. Jevyó: Ivánca Dániel, Box 95, Morgan, Pa. 8. New Castle, Pa. Jevyó: Györi István, 104 Gardner Ave., New Castle, Penna. 9. Daistown, Pa. Jevyó: Szűcs István, Box 563, Daistown, Pa. 10. Eirama, Pa. Jevyó: Nagy András, Bo 124, Eirama, Pa. 11. Glenwood, Pa. Jevyó: Gócsa Ferenc, 12 Rutherglen Street, Pittsburgh, Pa. 12. Duquesne, Pa. Jevyó: Szabó József, 208 So. Sixth St., Duquesne, Pa. 13. Edri, Pa. Jevyó: Valkovszky Mihály, Box 14, Edri, Pa. 14. So. Buffalo, N. Y. Jevyó: Bíró János, 222 Katharine St., So. Buffalo, N. Y. 15. Studa, Pa. Jevyó: Szabó János, Box 811, Studa, Pa.

FELHÍVÁS ÉS FONTOS ÉRTESETÉS.

A "Kohányi Tihamér Ameri-

kai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet és Munkás Szövetkezet" központi vezetősége elhatározta, hogy három hónapon keresztül kedvezmény mellett vesz fel új tagokat kebelébe.

Minden munkás testvér beállhat 15 évtől 50 évig; 50 éven felül 55 évig csak új osztály alakításánál vehető fel. Ez a beállítás 2 hónapig tart: 15-20 évig \$2.25; 20-30 évig \$3.25; 30-40 évig \$3.75; 40-45 évig \$4.25; 45-50 évig \$5.25; 50-55 évig \$6.25, ezen beállítás mellett rögtöni segélyben részesül; egyeültünk fizet \$7.00 heti betegsegélyt, \$100.00 temetési költséget; félévesly fejében minden rendes fizető tag után 50c. Az elhalt tagtestvérek örökösének annyi dollárt, a hány tagja van az egyletnek. Minden tag köteles minden hónapban \$1.00 azaz egy dollár havi díjat fizetni.

Az egylet tagja lehet minden amerikai magyar 15 évtől 50 évig. 50 éven felül 55 évig csak új fiók alapítása vagy csatlakozás esetén vehető fel valaki az egylet tagjai sorába. A fentemlített beállási díj mellett az új tag rögtöni segélyben részesül. Új fiók alapítható 12 taggal az Egyesült Államok bár mely részében, sőt ha tagjaink haza vándorolnak, otthon is épen úgy fizethetik a tagsági díjakat. Az óhazába visszatérő ugyanis épen olyan teljes jogu tagja lehet az egyletnek, mint itten.

Egyesületünknek van eddig 26 szék osztálya. \$1.00 havi díj ellenében fizetünk 7 dollár heti betegsegélyt és 100 dollár temetési költséget. Az örökös azonnal annyi dollárt kap az egylettől, a hány tagja van egy letünknek. Tagjaink csonkulás esetén féléveslyben részesülnek.

Ez igazi munkásegylet s az volna kötelessége minden munkás embernek, hogy egylettünk-höz csatlakozzék, ha hozzátartozóinak érdeke szívén fekszik. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk. Minden egyletnélküli vagy hozzánk csatlakoz-

ni akaró munkátestvéremet elvárva vagyok munkátestvéri üdvözléssel. Sipos Gyula, főtítkár, Box 420, Homer City, Pa.

DUQUESNEI ELSŐ MAGYAR REFORMÁTUS EGYLET.

Az egylet immár 27 év óta működik s áldásos működésével, ivitva a Pittsburgh-vidéki magyarság becsülését és elismerését. Huszonhét éves eredményes munkája bátran ajánlhatja az egyletet mindazoknak, a kik tisztességes, jó magyar egylet-be óhajtanak lépni.

Az egylet egy férfi, mint női agokat 16 éves koruktól 45 éves korukig vesz föl s ezioz szerint havi 75 cent tagsági díj ellenében 26 héti heti 7 dollár, további 26 héti heti \$3.50 heti segélyt fizet beteg tagjainak; női tagjainak szülés esetén 14 dollár segélyt ad, ha a betegségi tiz napon túl terjed. Temetési költség vagy csonkulási díj 100 dollár. Munkákeptelemné tevő betegségi vagy baleset esetében tagjainak féléveslyt ad.

Elhalt tagjai örökösének vagy féléveslyre szorulóknak tagonként 1-1 dollárt, illetve 50-50 centet fizet kivétel útján. Az egyletnek anyageylete Duquesneben székel s havi gyűléseit itt minden hó első szombatján esti 7 órakor tartja a református templom alatti helyiségében.

Elnök: Kiss Lajos, pénztáros: Diószeghy István, 22 So. 7th St., levezető titkár: Rezes Mihály, P. O. B. 38, Duquesne, Pa.

Osztálvok vannak:

- Willock-on, Pa. (1. oszt.) Titkár: Zákány Albert, P. O. B. 66, Willock, Pa. Gyűlések minden hó 1-6 vasárnapján délután 2 órakor. McKeesport-on, Pa. (2. oszt.) Titkár: Érik Benjamin, Box 169, Roth Bank, McKeesport, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 1 órakor a magyar ref. templom alatti gyűlés teremben. Rankin-ben, Pa. (3-ik oszt.) Titkár: Demjén János, 327 Second Street, Rankin, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 2 órakor a 4-ik Broughton-ban, Pa. (4. oszt.) Titkár: Ifj. Szabó Ferenc, P. O. B. 4, Bruceton, Pa. Gyűlései minden hó 2-ik vasárnapján délután 2 órakor az Italian Hallban. Női osztály Duquesne-ban, Pa. (7. osztály) Titkár: Tóth Károlyné 38 Linden Avenue, Duquesne, Pa. Gyűlések minden hó 2-ik vasárnapján este a magyar ref. templom iskolájában. Jelempi szándékok felvilágosítás kapnak a titkároktól vagy a gyűléseken.

Egyeszer egy déltájit egy bocsokoros parasztember jelent meg a cselédházak között és kérdegette a cselédeket, hogy idehaza vannak-e a Derencsyek, a kik olyan szívesen szöbta szoktak állani a nem maguk lapja szegény emberrel is. Valami udvarbéli huszár, a ki éppen arra ment, tagadta a legutolsó állítást, de azért megrontta, hogy Derencsy Miklós ott ül az ámbituson és bort iszik.

A bocsokoros ember meg se köszönte a szót, hanem ment az ámbitus felé Nagy, ortas kutyák mérgesen ugatva ugráltak feléje, de ez csak ketű cseléteket: egyet a nyelvével, egyet a két ujával, a kutyák elhallgattak, egy darabig csendesen morgottak, aztán farkat csóváltak és elkullogtak — Ez

Egyeszer egy déltájit egy bocsokoros parasztember jelent meg a cselédházak között és kérdegette a cselédeket, hogy idehaza vannak-e a Derencsyek, a kik olyan szívesen szöbta szoktak állani a nem maguk lapja szegény emberrel is. Valami udvarbéli huszár, a ki éppen arra ment, tagadta a legutolsó állítást, de azért megrontta, hogy Derencsy Miklós ott ül az ámbituson és bort iszik.

Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát. — Allasson kérjük a tekintetes ügyvéd urat, tesszen ezt így, a hogy elmondunk, irasha foglalnhi, aztán majd ha megrint szabad emberek leszünk, eljövünk érte s tessék akkor mindegyikünknek levelet adni, hogy az a korszorulevelet nem gűl. Az Isten áldja meg a jószágáért. Nem maradtak tovább, nem fogadtak el szívtart, nem ittak egy korvy pálinkát. Mennek visszasszokni a kaszárnyába, a pusztá legényeigi szöbta, a hidedégyha. S a kemény szálmazsákon édesedően aludtak, mint a legfárasztóbb mars után s szebebet álmódok, mint mikor szűföldűjűkre álmódják viszsza magukat. Pár nap múlva Szabó összeszerelt a kompániaszuszterrel s jól megrögzöztte. A suszter fogszikor-gatva kelt föl a földről s ezt mondta: — Megállj Kossuth-kutyá, majd adok én neked. Azzal felkötötte pangánéját s futott egyenesen az inspekciós főhadnagyhoz.

Jonos figyelemmel hallgatták azokat az emebereket, a kik a hegyek közül szálltak alá s azt mondták, hogy Lengyelországból jönnek. Mit tudnak Rákócziról? Gyűlekez-e már a hegyeken túl a fejeveres nép? Mit izent a francia király? Élisisk-e már a kardot? Nem egy faluban mesélték, hogy egy koldus ment arra keresztül, a ki leült a templom oldalába pihenni, s mitűn imádságát elvégezte, intette a népet, hogy legyen készen, rakja össze a mi elesége van, mert nemcsakra jon a szabádító nagy sereggel s tisztára mossa az országunk némettől szepjös arculáját.

lekeszem, de ez annyian nem maradt. Rá talán három hétre, egy esős, sötét őszi éjszakán megkopogtatták egy a Klausál-téren lázó ügyvédnek földszintes ablakát. — Ki az? — Három katonka kér sürgös bebozósítást becsillhebi dologban. Beeresztette őket, tudniillik Szabó, Kovácsot és Gáspárt. A három beka katonás rövidségével mondta a korszoru leveletében való önkénytelen bü-nösségét. — Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Ki az? — Három katonka kér sürgös bebozósítást becsillhebi dologban. Beeresztette őket, tudniillik Szabó, Kovácsot és Gáspárt. A három beka katonás rövidségével mondta a korszoru leveletében való önkénytelen bü-nösségét. — Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.

— Nem tudunk elvisehni nyugodt lelkiismerettel, hát ma ejjelel repertálunk. Most voltunk a szöbortál, létrát támasztottunk oda, fölmásztunk, megcsókoltuk Kossuth apánk hideg kezét és bocsánatot kértünk tőle. — Az ügyvéd meghatottan ölelte keblére a három egyszerű katonát.